

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 1/2013

Cena \$ 2.50

JANUARY 2013

Boží Moudrost přichází

Misionáři Cyril a Metoděj - světci a vědci

Vstupujeme do jubilejního roku v němž si připomínáme 1150 let od příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu v roce 863. Milénium této mimořádné historické události pro náš národ bylo v roce 1863 oslavováno velkolepě. O sto let později se vše odehrálo v tichosti. Neboť ateistická propaganda a nejtvrdší komunistický útlak se snažili vše duchovní potlačit a z hlasatelů víry učinit unit pouze ty, kdo náš národ naučili číst a psát. Návrat náboženské svobody po pádu totality nám opět umožňuje oslavit slovanské věrozvěsty tak, jak si to zasluhují, poděkovat jim za to, že učinily náš národ kulturním a to v nejširším slova smyslu, že mu přinesli kult jediného pravého Boha, Stvořitele a jeho Syna Ježíše Krista a v souvislosti s tím slovanské písmo, které bylo schopno vyjádřit slovanský jazyk a v první řadě bylo použito k tomu, aby bylo přeloženo Slovo Boží. Všim tím zařadili náš národ mezi národy kulturní. Na nás, potomcích starých Slovanů, nyní je, abychom dědictví víry předané našim praotci uchovali a oživil, národ vnitřně zdevastovaný mravně a duchovně obnovili a poklad Boží pravdy předali novým generacím.

Také v Hlasech národa se chceme po celý rok věnovat odkazu svatých bratří a jejich účtů v naší vlasti. Na úvod si tedy připomeneme hlavní údaje o životě sv. Cyrila, mnicha, a Metoděje, biskupa, hlavních patronů Moravy a spolupatronů Evropy, tak, jak nám je přináší církevní kalendář.

Oba pocházeli ze Soluně, významného města v dnešním severním Řecku. Dříve než přišli pozváni knížetem Rostislavem na Velkou Moravu (863), působili nějaký čas jako misionáři u Chazarů na Krymu. Odtamtud přinesli ostatky sv. papeže Klementa I. nejprve do Konstantinopole (dnešní Istanbul v Turecku), potom je vzali s sebou na Moravu a donesli je až do Říma (867). Aby mohli slavit bohoslužby v řeči lidu, jemuž měli hlásat evangelium, přeložili bohoslužebné knihy a Písmo svaté do slovanského jazyka. Postarali se také o výchovu svých žáků, aby jejich dílo mělo pokračovatele. Jejich svátek se od 14. století slavil u slovanských národů 9. března, v roce 1863 byl přeložen na 5. červenec a roku 1880 rozšířen pro celou církev. Papež Jan Pavel II. je 31. prosince 1980 prohlásil za spolupatrony Evropy.

Cyrl se narodil kolem roku 827 jako nejmladší ze sedmi dětí. Jeho křestní jméno bylo Konstantin. Byl vychován v Konstantinopoli a tam také vyučoval a působil v diplomatických službách u císařského dvora. Pro slovanský jazyk vytvořil staroslověnské písmo. Na Moravě působil celkem 4 až 5 let. V Římě vstoupil do kláštera a přijal jméno Cyril. Zemřel 14. února 869 a byl pohřben v bazilice sv. Klementa.

Metoděj je rovněž řecké jméno, původně se jmenoval snad Michal. Nejprve působil ve státní správě ve Slovaně osídlené části byzantské říše. Kolem roku 840 dal přednost řeckému životu. Doprovázel svého mladšího bratra na Velkou Moravu a do Říma. Tam ho papež Hadrián II. vysvětil na kněze (868) a po smrti Cyrila ho jmenoval arcibiskupem pro území Velké Moravy a Panonie (869). Pokračoval v díle, které se svým bratrem započal, a pokřtil českého knížete Bořivoje. Zemřel 6. dubna 885 a byl pohřben na velkomoravském Velehradě.

Konstantin získal vzdělání při chrámu Boží Moudrosti – Hagia Sofia v Konstantinopoli a jeho učitelem byl věhlasný Fotios, pozdější patriarcha. Mezi všemi vědními disciplínami Konstantina vábily nejvíce dvě – filosofie a filologie. Obě mají ve svém názvu slovo láska, protože první je láska k moudrosti, druhá láska ke smyslu slov a řeči. Zvláště studium cizích jazyků se pro Konstantina stalo celoživotním koníčkem a přímo vášní. Kamkoli na svých diplomatických i misijních cestách přišel, ihned si osvojil jazyk místních obyvatel a pronikl do jeho hloubky až k samým kořenům. Znalost světových řečí i mnoha jazyků drobných národů mu pak umožnila vytvořit písmo i pro řeč Slovanů, když dostal od císaře Michala pověření k misii na Velkou Moravu. Novodobý životopisec to popisuje takto:

Když Konstantin vyšel z císařovy trůny síně, povstal patriarcha Fotios a řekl:

„Věru, blažený muž, který se moudrostí vyrovná králi Šalamounovi a duchem básnickým králi Davidovi. Pojďme a poklekněme, abychom za něho děkovali a prosili, aby mu Bůh odhalil tajemství slovanského písma.“

Již večer toho dne modlil se Konstantin, aby mu Bůh pomohl, a s důvěrou se obracel i ke dvěma svým milým světcům, Řehoři a Klimentovi. Z jitra se vydal do chrámu sv.

Sofie, poznamenal se trojím křížem a klaněl se Bohu:

„Bože, jsi veliký, svatý, milosrdný a štědrý. Přeješ si, aby všichni byli spaseni a nikdo nezahynul navěky. Víš všechno a víš, že národy bez knih jsou jako nahé, bez obrany před tvým lstivým protivníkem. Projev, prosím, svou dobrotu a ukaž mi, jak bych našel písmo pro Slované, aby tě mohli víc poznat a více tě milovat.“

Vstal od té modlitby, usedl a přemýšlel, proč řeckými písmeny nelze psát v jazyce Slovanů.

„Určitě proto,“ říkal si v duchu, „že Slované mají ve své řeči hlásky, pro které řečtina nemá znaky, protože v řečtině nejsou, jako např. š nebo ž a jiné. Pro takové hlásky jsou však znaky v písmu národů, které je vyslovují, Židé, Aramejci... Jak je to jednoduché! U Boha je všechno jednoduché.“

Svezl se opět na kolena a vzdal Bohu díky. Pak oslovil všechny, kdo mezitím přišli do chrámu: „Podejte mi papír a pero a děkujte Pánu Bohu, neboť mi ukázal, jak má vypadat slovanské písmo.“

Sedl si, a jako by slyšel dobrého anděla radce, začal psát první písmena z malé abecedy, protože si uvědomil, že jimi se píše rychleji a v krátkém čase bude třeba napsat mnoho překladů. Hůlkovému písmu se dá sice snadněji naučit, ale při práci, která ho čeká, by zdržovalo. Vzal seříznutý stvol rákosy a začal ve jménu Otce, i Syna i Ducha svatého. Udělal při tom na arch malý kříž. Chtěl začít psát abecedu dál, ale opět mu přišla myšlenka, jako by mu ji přinesl anděl z nebe:

„Vždyť první písmeno už je napsáno. Ať slovanské „A“ vypadá jako znamení kříže „+“. Ať je takto požehnáno samo písmo a všechna písemnost, která jím v budoucnu bude sepsána.“

Pokračoval pak písmenem „B“ a na místa, která pro slovanskou řeč nebyla obsazena, vsadil znaky jiných jazyků, které znal. Tak vznikla glagolice, nejstarší slovanské písmo. (Z knihy Petra Piňhy: *Slyšte slovo a zpívejte píseň, Poustevník 2012, s. 62–66*)

Pokračování na str. 20

Foto na titulní straně:
Chrám Boží moudrosti
v Konstantinopoli - dnešním Istanbulu

Podstata moudrosti

V moudrosti je duch myslící a svatý,
jedinečný a přítom mnohotvárný,
duch jemný,
hbitý, pronikavý, neposkvrněný,
spolehlivý, neproměnný, milující dobro,
čínorodý, nespoutaný, dobročinný, lidumilný,
pevný, bezpečný, klidný,
všemohoucí, všeobzírající,
prostupující všechny duchy
rozumné, čisté a přejemné.

Nad každý pohyb je moudrost pohyblivější,
svou ryzostí proniká a prostupuje všecno.
Je dechem Boží moci,
čirým výronem slávy Všemohoucího;
proto nic poskvrněného se do ní nevloudí.
Je odleskem věčného světla,
nezkaleným zrcadlem Božího působení
a obrazem jeho dobrotivosti.

Je jediná, ale může všechno,
setrvává v sobě samé, a přece vše obnovuje,
v každém pokolení vchází do svatých duší
a vytváří Boží přátele a proroky.
Bůh totiž miluje jen toho,
kdo přebývá spolu s moudrostí.

Ona je nádhernější než slunce
i než jakékoli postavení hvězd.
Je-li porovnána se světlem dne,
ukáže se, že je převyšuje.
Po něm totiž nastupuje noc,
kdežto žádné zlo nepřemůže moudrost.
Moudrost se mocně šíří
od jednoho konce světa na druhý
a ušlechtilé všechno spravuje.

**Ó Moudrosti, vyšla z úst Nejvyššího,
která se rozpináš od jednoho konce světa k druhému,
ty mocně a mírně řídíš všechno:
přijď a nauč nás cestě rozumnosti!**

Antifona z adventní liturgie 17. prosince

Prosba o moudrost

Bože našich otců, milosrdný Hospodine,
ty jsi učinil všechno svým slovem
a ve své moudrosti jsi vytvořil člověka,
aby vládl nad tvory, kterým jsi dal vzniknout,
a aby spravoval svět v svatosti a spravedlnosti
a konal soud s upřímnou duší,
daruj mi moudrost, která sídlí u tvého trůnu,
a nevylučuj mne z počtu těch, kdo ti slouží.
Vždyť jsem tvůj služebník a syn tvé služebnice,
člověk křehký a krátkého věku,
který jen málo chápe právo a zákony.
I kdyby byl někdo dokonalý mezi lidskými syny,
bez moudrosti od tebe nebude znamenat nic.
Tys mne vyvolil za krále svého lidu
a za soudce svých synů a dcer.
Řekl jsi, abych zbudoval chrám na tvé svaté hoře
a oltář v městě, kde přebýváš
podle podoby svatého stánku,
který jsi od počátku připravil.
S tebou je moudrost, která zná tvoje díla
a byla při tom, když jsi tvořil svět.
Ona ví, co se líbí tvým očím
a co je správné podle tvých přikázání.
Sešli ji ze svatých nebes,
od trůnu své slávy ji pošli,
aby byla se mnou a pracovala,
abych poznal, v čem máš zalíbení.
Ona ví všechno a rozumí všemu,
rozházně mne povede v mém konání
a zachová mne ve své slávě.

Modlitba krále Šalomouna

Kniha moudrosti 9,1-11

LITURGICKÁ ČTENÍ

Svátek Křtu Páně - 13. ledna 2013

1. ČTENÍ - Iz 40, 1-5.9-11

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Těšte, těšte můj národ - praví váš Bůh. Mluvte k srdci Jeruzaléma, volejte k němu, neboť je skončena jeho špatnost, odčiněna jeho nepravost, vzal z Hospodinovy ruky dvojnásob za všechny své hříchy. Hlas volá: „Na poušti připravte Hospodinovi cestu, v pustině urovnejte stezky našemu Bohu! Každé údolí ať se zvýší a každá hora a pahorek ať se sníží! Co je křivé, ať se napřímí, co je drsné, ať se narovná: Hospodinova velebnost se zjeví a každé tělo společně uží, že mluvila Hospodinova ústa.“ Vystup na vysokou horu, ty, který hlásáš pro Sión radostnou zvěst, pozdvihni mocně svůj hlas, ty, který hlásáš pro Jeruzalém radostnou zvěst! Pozdvihni svůj hlas a neboj se; řekni judským městům: „Hle, váš Bůh!“ Hle, Pán, Hospodin, přichází s mocí, jeho rámě mu dává vládu. Hle, u sebe má svou mzdu a před sebou má svůj zisk. Jako pastýř pase své stádo, svým ramenem shromažďuje beránky, ve svém klínu je nese, březí ovce šetrně vede.

2. ČTENÍ - Tit 2, 11-14; 3, 4-7

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Titovi.

Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života i světských žádostí a žili v tomto nynějším věku rozvážně, spravedlivě a zbožně a přitom očekávali v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasitele Krista Ježíše. On vydal sám sebe za nás, vykoupil nás z každé špatnosti a očistil si nás, abychom byli jeho vlastním lidem, horlivým v konání dobrých skutků. Projevila se dobrota Boha, našeho spasitele, a jeho láska k lidem; ne snad proto, že my jsme vykonali něco dobrého, ale ze svého milosrdenství nás spasil v koupeli znovuzrození a obnovení Duchem svatým. Toho na nás vyhlí v hojnosti skrze našeho spasitele Ježíše Krista, abychom - ospravedlnění jeho milostí - dostali jako dědictví vytoužený věčný život.

EVANGELIUM - Lk 3, 15-16.21-22

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Lid byl plný očekávání a všichni uvažovali o tom, zdali Jan není Mesiášem. Jan jim všem na to říkal: „Já vás křtím vodou. Přichází však mocnější než já; jemu nejsem hoden ani rozvázat řemínek u opánků. On vás bude křtít Duchem svatým a ohněm.“ Když se všichni lidé dávali pokřtít a když byl pokřtěn i Ježíš a modlil se, otevřelo se nebe, Duch svatý sestoupil na něj v tělesné podobě holubice a z nebe se ozval hlas: „Ty jsi můj milovaný Syn, v tobě mám zalíbení.“

2. neděle v mezidobí - 20. ledna 2013

1. ČTENÍ - Iz 62, 1-5

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Kvůli Siónu neumlknu, kvůli Jeruzalému neutichnu, dokud jeho spravedlnost nevzejde jak světlo, dokud se jeho spása nerozhoří jak

pochodeň. Tu národy uvidí tvou spravedlnost a všichni králové tvou slávu. Obdaří tě novým jménem, které určí Hospodinova ústa. Budeš nádhernou korunou v Hospodinově ruce, královskou členkou v dlani svého Boha. Nebudeš se již nazývat „Opuštěná“ a tvá zem „Osamělá“. Tvým jménem bude „Mé zalíbení je v ní“ a jméno tvé země „V manželství daná“, neboť si v tobě zalíbil Hospodin a tvá země dostane muže. Jako se jinoch snoubí s pannou, tak se s tebou zasnoubí tvoji synové. Jako se raduje z nevěsty ženich, tak se tvůj Bůh zaraduje z tebe.

2. ČTENÍ - 1 Kor 12, 4-11

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korintánům.

Dary jsou sice rozmanité, ale je pouze jeden Duch. A jsou rozličné služby, ale je pouze jeden Pán. A jsou různé mimořádné síly. Ale je pouze jeden Bůh. On to všechno ve všech působí. Ty projevy Ducha však jsou dány každému k tomu, aby mohl být užitečný. Jednomu totiž Duch dává dar moudrosti, jinému zas tentýž Duch poskytuje poznání, jinému se opět dostává víry od téhož Ducha, jiný zase má od téhož Ducha dar uzdravovat, jiný konat zázračné skutky, jiný promlouvat pod vlivem vnuknutí, jinému zase je dáno, aby dovedl rozeznávat, jakým duchem se co nese, jiný může mluvit rozličnými neznámými jazyky a jiný zase má dar, aby uměl vykládat, co tím jazykem bylo řečeno. To všechno působí jeden a týž Duch. On vhodně přiděluje každému zvlášť, jak chce.

EVANGELIUM - Jan 2, 1-12

Slova svatého evangelia podle Jana.

Byla svatba v galilejské Káně a byla tam Ježíšova matka. Na tu svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. Došlo víno, a proto řekla matka Ježíšovi: „Už nemají víno.“ Ježíš jí odpověděl: „Co mi chceš, ženo? Ještě nepřišla má hodina.“ Jeho matka řekla služebníkům: „Udělejte všechno, co vám řekne.“ Stálo tam šest kamenných džbánů na vodu, určených k očišťování předepsanému u židů, a každý džbán byl na dvě až tři vědra. Ježíš řekl služebníkům: „Naplňte džbány vodou!“ Naplnili je až po okraj. A nařídil jim: „Tedy naberte a doneste správci svatby!“ Donesli, a jakmile správce svatby okusil vodu proměněnou ve víno - nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří čerpali vodu, to věděli - zavolal si ženicha a řekl mu: „Každý člověk předkládá nejdříve dobré víno, a teprve až se hosté podnapíjí, víno horší; ale ty jsi uchoval dobré víno až do této chvíle.“ To byl v galilejské Káně počátek znamení, která Ježíš učinil; tím zjevil svou slávu, a jeho učedníci v něj uvěřili. Potom se odebral se svou matkou, se svými příbuznými a učedníky do Kafarna, ale zdrželi se tam jen několik dní.

3. neděle v mezidobí - 27. ledna 2013

1. ČTENÍ - Neh 8, 2-4a.5-6.8-10

Čtení z knihy Nehemiášovy.

Kněz Ezdráš přinesl Zákon před shromážděné muže i ženy a všechny, kdo byli schopni rozumět. Bylo to prvního dne sedmého měsíce. Četl z něho na prostranství před Vodní bránou od svítání do poledne před muži a ženami a přede všemi, kdo byli schopni rozumět. Všichni poslouchali knihu Zákona s napětím. Ezdráš, znalec Písma, stál na dřevěném výstupku, který pro ten účel zhotovili. Otevřel knihu před očima všeho lidu - stál totiž výše než

všichni lidé - a když ji otevřel, všechen lid povstal. Ezdráš velebil Hospodina, velikého Boha, a všechen lid odpověděl se zdviženými rukama: „Amen, Amen!“ Vrhli se na kolena a klaněli se Hospodinu až k zemi. Četlo se v knize Božího zákona, předkládali a vykládali ho, a tak pochopili, co se četlo. Místodržitel Nehemiáš a znalec Pisma a kněz Ezdráš i levitě, kteří poučovali lid, řekli všemu lidu: „Dnešní den je zasvěcen Hospodinu, vašemu Bohu, nebudte smutní a neplačte!“ Všechnen lid totiž plakal, když slyšeli slova Zákona. Ezdráš jim řekl: „Jděte, jezte tučná jídla a pijte sladké nápoje a posilujte výslužky těm, kteří si nemohli nic připravit, neboť tento den je zasvěcen našemu Pánu. Nebudte zarmoucení, neboť radost z Hospodina je vaše síla!“

2. ČTENÍ - 1 Kor 12, 12-30

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korinťanům.

Bratři! Jako tělo je pouze jedno, i když má mnoho údů, ale všechny údy těla, přestože je jich mnoho, tvoří dohromady jediné tělo, tak je tomu také u Krista. Neboť my všichni jsme byli pokřtěni jedním Duchem v jedno tělo - ať už jsme židé nebo pohané, otroci nebo svobodní - všichni jsme byli napojeni jedním Duchem. Ani tělo se přece neskládá z jednoho údu, ale z mnoha. Kdyby řekla noha: „Nejsem ruka, a proto nepatřím k tělu,“ proto ještě k tělu patří! A kdyby řeklo ucho: „Nejsem oko, a proto k tělu nepatřím,“ proto ještě k tělu patří! Kdyby bylo celé tělo jenom oko, kde by byl sluch? Kdyby bylo celé tělo jenom sluch, kde by byl čich? Takto však umístil Bůh každý z údů v těle, jak sám chtěl. Kdyby všechno bylo jen jeden úd, kam by se podělo tělo? Takto však je sice mnoho údů, ale jenom jedno tělo. Oko tedy nemůže říci ruce: „Nepotřebuji tě!“, nebo zase hlava nohám: „Nepotřebuji vás!“ Spíše naopak: tělesné údy zdánlivě nejslaší jsou nejpotřebnější. A zrovna těm údům, které na těle pokládáme za méně ušlechtilé, právě těm v oblékání projevujeme větší pečlivost a údy, za které se stydíme, tím slušněji se zakrývají, kdežto údy ušlechtilé takové ohledy nepotřebují. Bůh sestavil tělo tak, že se údům podřadnějším věnuje větší pečlivost, aby nenastal v těle nepořádek, ale aby se údy vzájemně staraly jeden o druhý. Trpí-li jeden úd, trpí s ním všechny ostatní údy, je-li některý úd vyznamenán, všechny ostatní údy se s ním radují. Vy jste Kristovo tělo a každý z vás jeho úd. Bůh ustanovil, aby v církvi jedni byli misionáři, druhí proroci, třetí učitelé. Někteří dále mají moc dělat zázraky, jiní dar uzdravovat, pomáhat, řídit, mluvit rozličnými jazyky. Jsou snad všichni misionáři? Jsou všichni proroci? Jsou všichni učitelé? Mají všichni moc dělat zázraky? Mají všichni moc uzdravovat? Mluví všichni jazyky? Umějí všichni ty řeči v neznámém jazyku pronesené vykládat?

EVANGELIUM - Lk 1,1-4: 4.14-21

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Už mnoho lidí se pokusilo sepsat vypravování o událostech, které se dovršily mezi námi, jak nám je odevzdali ti, kdo byli od počátku očisty svědky a služebníky slova. A tak, když jsem všechno od začátku důkladně prozkoumal, rozhodl jsem se i já, že to pro tebe, vážený Teofile, uspořádaně vypíšu, aby ses tak mohl přesvědčit o spolehlivosti té nauky, v které jsi byl vyučen. Když se Ježíš vrátil v síle Ducha do Galileje, pověst o něm se roznesla po celém kraji. Učil v jejich synagógách a všichni ho velmi chválili. Ježíš přišel do Nazareta, kde vyrostl, a jak měl ve zvyku, šel v sobotu do synagogy. Povstal, aby předčítal z Pisma. Podali mu knihu proroka Izaiáše. Otevřel ji a našel místo, kde stálo: 'Duch Páně je nade mnou, proto mě pomazal, poslal mě, abych přinesl chudým radostnou zvěst, abych vyhlásil zajatým propuštění a slepým navrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil milostivé léto Páně.' Pak zavřel knihu, vrátil ji služebníkově a

usedl. A všichni v synagoze na něho upřeně hleděli. Začal k nim mluvit: „Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“

4. neděle v mezidobí - 3. února 2013

1. ČTENÍ - Jer 1, 4-5.17-19

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Za krále Jošijáha mě Hospodin oslovil: „Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě, prorokem pro národy jsem tě ustanovil. Přepásej svá bedra, vstaň a mluv k nim vše, co ti přikážu. Nelekej se jich, abych tě nezbařil odvahy před nimi. Já totiž dnes udělám z tebe opevněné město, železný sloup a bronzovou zeď proti celé říši, proti judským králům a jejím knížatům, proti jejím kněžím i lidu země. Budou proti tobě bojovat, ale nepřemohou tě, neboť já budu s tebou - praví Hospodin - abych tě vysvobodil.“

2. ČTENÍ - 1 Kor 12, 31 - 13,13

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korinťanům.

Bratři! Usilujte o dary lepší. A teď vám chci ukázat ještě mnohem vzácnější cestu. Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jak znející kov a cimbál zvučící. Kdybych měl dar prorokovat, rozuměl všem tajemstvím, ovládal všechno, co se může vědět, a víru měl v nejvyšší míře, takže bych hory přenášel, ale neměl lásku, nejsem nic. A kdybych rozdál všechno co mám, a pro druhého do ohně skočil, ale neměl lásku, nic mi to neprospěje. Láska je shovívavá, láska je dobrosrdečná, nezávidí, láska se nevychloubá, nenadýmá, nedělá co se nepatří, nemyslí jen a jen na sebe, nerozčiluje se, zapomíná, když jí někdo ublíží, má zármutek, když se dělá něco špatného, ale raduje se, když lidé žijí podle pravdy. Láska všechno omlouvá, všemu věří, nikdy nad ničím nezoufá, všechno vydrží. Láska nikdy nepřestává. Dar prorokování pomine, dar jazyků už nebude, dar poznání zanikne. Neboť kusé je všechno naše poznání, nedostatečné je naše prorokování. Ale až přijde to, co je dokonalé, zanikne to, co je částečné. Když jsem byl dítětem, mluvil jsem jako dítě, myslel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě. Když se však ze mě stal muž, všechno dětské jsem odložil. Nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tváří v tvář. Nyní poznávám věci jenom nedokonale, potom poznám dokonale, podobně, jak Bůh poznává mne. Nyní trvá víra, naděje a láska, tato trojice. Ale největší z nich je láska.

EVANGELIUM - Lk 4, 21-30

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš promluvil v synagóze: „Dnes se naplnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ Všichni mu přisvědčovali, divili se milým slovům z jeho úst a říkali: „Není to syn Josefov?“ Řekl jim: „Jistě mi připomenete přísloví: Lékaři, uzdrav sám sebe! Udělej i tady ve svém domově to, o čem jsme slyšeli, že se stalo v Kafarnau.“ Dále řekl: „Amen. Pravím vám: Žádný prorok není vítaný ve svém domově. Říkám vám podle pravdy: Mnoho vdov bylo v izraelském národě za dnů Eliášových, kdy se nebe zavřelo na tři léta a šest měsíců a nastal veliký hlad po celé zemi; ale k žádné z nich nebyl poslán Eliáš, jen k vdově do Sarepty v Sidónsku. A mnoho malomocných bylo v izraelském národě za proroka Elizea, ale nikdo z nich nebyl očistěn, jenom Naman ze Sýrie.“ Když to slyšeli, všichni v synagóze vzplanuli hněvem. Zvedli se, vyhnali ho ven z města a vedli až na sráz hory, na níž bylo vystavěno jejich město, aby ho srazili dolů. On však prošel jejich středem a ubíral se dál.

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 31. prosince 2012

Politické události

Prezident jmenoval nové ministry Stanjuru a Mlsnu, Peake svěřil armádu

Po odstoupení Alexandra Vondry a Pavla Dobeše už je kabinet opět kompletní. Prezident Václav Klaus ve středu 12. prosince jmenoval na uvolněné posty nové členy vlády. Ministerstvo obrany povede Karolína Peake, ministrem dopravy byl jmenován Zbyněk Stanjura. Předsedou Legislativní rady vlády se stal Petr Mlsna.

Ministerstvo dopravy, ze kterého odešel Pavel Dobeš (LIDEM), získává na starost dosavadní šéf poslaneckého klubu ODS Zbyněk Stanjura. Jeho úkolem je připravit sloučení s resortem průmyslu a obchodu, a vytvořit tak ministerstvo hospodářství. „Tento krok bude rozplánován na 18 měsíců. Chci zdůraznit, že do té doby bude pan Stanjura plnohodnotným ministrem a tato fúze se bude dít za mé účasti,“ řekl premiér Petr Nečas.

V rámci koaliční výměny nastoupila na uvolněné místo po Alexandru Vondrovi z ODS původně „věčkařka“, nyní předsedkyně strany LIDEM a vicepremiérka Karolína Peake. Pavel Mlsna, její dosavadní náměstek, byl jmenován ministrem bez portfeje. „Pokud jde o úkoly, které stojí před legislativou, tak je to zejména přizpůsobení právního řádu novému občanskému zákoníku, který by měl vstoupit v účinnost 1. ledna 2014,“ sdělil České televizi.

Prezident Klaus v této souvislosti před jmenováním namítal, že se Peake nestane ze dne na den odbornicí na armádu. Opozice pak kritizuje změny ve složení vlády coby pouhou snahu o přežití. Poukazuje na to, že za poslední dva roky zůstali z původní sestavy jen čtyři ministři a premiér. „Ke změnám dochází jenom proto, aby vláda přežila. Muselo se vyhovět Karolíně Peake, která nechtěla Dobeše na ministerstvu dopravy a chtěla ministerstvo spravedlnosti, které nemohla dostat, a tak nakonec dostala ministerstvo obrany,“ řekl v ČT místopředseda ČSSD Lubomír Zaorálek.

O prezidentský úřad se bude ucházet devět kandidátů, do hry se vrací Bobošíková

Nejvyšší správní soud nařídil 13. prosince ministerstvu vnitra, aby zaregistrovalo Janu Bobošíkovou jako kandidátku na funkci prezidenta republiky. Vladimíru Dlouhému a Tomiu Okamurovi, kteří si u NSS rovněž stěžovali na postup ministerstva vnitra při kontrole podpisových archů soud nevyhověl. V prvním kole prvních přímých prezidentských voleb se 11. a 12. ledna utkají: předsedkyně Suverenity Jana Bobošíková, senátor Jiří Dienstbier (ČSSD), bývalý premiér Jan Fischer, herečka a bývalá poslankyně Táňa Fischerová, hudební skladatel a výtvarník Vladimír Franz, europoslankyně Zuzana Roithová (KDU-ČSL), ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg (TOP 09), senátor Přemysl Sobotka (ODS) a bývalý premiér Miloš Zeman. Čeští občané

žijící v zahraničí budou mít možnost volit na zastupitelských úřadech o den dříve tedy 10. a 11. ledna 2013.

Slovenský prezident Ivan Gašparovič navštívil Prahu

Během dvoudenní oficiální cesty se v pondělí 10. prosince setkal se svým protějškem Václavem Klausem, navštívil parlament či pražskou radnici a v úterý zamířil do Kutné Hory. Podle Klause i Gašparoviče nezůstávají mezi oběma státy žádné neřešené ani nevyřešené otázky. Slovenský prezident zároveň vyzdvihl dobré vztahy mezi oběma. „Myslím, že toho si musíme vážit všichni a zachovat tyto standardy tak, aby se vztahy ještě zlepšovaly,“ citovala Gašparoviče agentura ČTK. V lednu tomu bude přesně 20 let, co se Česko a Slovensko oddělily, a vznikly tak dva samostatné státy. „Rozpad československého státu... nepochybně Slovensku prospěl více než České republice,“ prohlásil Klaus a poukázal na ekonomická data, podle nichž se hrubý domácí produkt na hlavu v Česku zvýšil o 50 % a na Slovensku o celých 100 %. Tamní ekonomiku považuje za vyspělou.

Oba prezidenti se na dotaz novinářů vyjádřili také k blížící se přímé volbě hlavy státu v Česku. Zatímco Slovensko už s přímou volbou zkušenost má, jeho soused ji zažije v lednu poprvé. Při této příležitosti se Klaus ohradil proti přímé volbě, která, jak tvrdí, je spíše volbou médií než občanů. „Souhlasím s vámi jen tak na 50 %,“ zareagoval slovenský prezident, který má opačnou zkušenost. Byl zvolen do druhého mandátu navzdory kritice, kterou proti němu média hojně používala. Gašparovič během návštěvy ještě stihl slavnostní oběd s předsedou Senátu Milanem Štěchem, set-

kal se také s šéfkou Sněmovny Miroslavou Němcovou a pražským primátorem Bohuslavem Svobodou. Klausovi sice v březnu skončí druhé prezidentské období a potěší už kandidovat nemůže, přesto ještě jednu oficiální setkání se slovenskými představiteli nejspíš stihne. Na únor se totiž plánuje jeho cesta na Slovensko. Četnost návštěv podle něj potvrzuje blízkost obou národů. Naproti tomu slovenský deník Pravda upozornil, že se Gašparovič a Klaus za dvě funkční období navzájem nevyznamenali žádnými řády. List navíc připomněl, že Klaus nedávno ve Varšavě prohlásil, že „za nejbližší zemi“ považuje Polsko.

Evropská unie převzala Nobelovu cenu bez Česka

Zástupci České republiky při předávání Nobelovy ceny za mír Evropské unii v Oslu v pondělí 10. prosince chyběli. Podle Václava Klause není účast politiků špiček důležitá. „Kdyby to nerozehrála média, tak by si toho v tom Oslu vůbec nikdo nevšiml,“ řekl prezident podle serveru Aktualne.cz. Zaznívají však i hlasy, které českou absenci kritizují.

Vedle Česka nedorazili ani zástupci dalších pěti členských zemí EU, například Velké Británie. Rozhodnutí prezidenta a premiéra na ceremonii nepřijet však na tuzemské politické scéně vyvolalo menší roztržku. „Je to projev nekulturnosti, nezralosti,“ uvedl v rozhovoru pro Týden stínový ministr zahraničí za ČSSD Lubomír Zaorálek. „V tuto chvíli, kdy se v Evropě děje spousta důležitých věcí, kdy je třeba spolu mluvit, kdy je třeba využívat příležitosti k tomu, abychom jednali s našimi partnery, dáváme najevo, že nás tyto akce moc nezajímají.“

Prezident na kritiku reagoval při pondělním setkání se slovenským protějškem Ivanem Gašparovičem, jehož země na předávání dorazila. „Vůbec to nestojí za diskuzi,“ řekl Klaus, který už dříve udělení ceny EU kritizoval jako „tragický omyl“. Podle něj má ocenění smysl, pokud se dává konkrétnímu člověku, nikoli instituci. Premiér Petr Nečas se omluvil kvůli pracovnímu vytížení. Do Osla naopak chtěl zameřit ministr zahraničí Karel Schwarzenberg, ale pozvání nedostal.

Unie získala Nobelovu cenu za mír jako celek. Plaketu z rukou předsedy Nobelova výboru Thorbjørna Jaglanda převzal prezident EU Herman van Rompuy, šéf Evropské komise José Manuel Barroso a předseda europarlamentu Martin Schulz. Jagland při předávání prohlásil, že unie se velkou měrou podílela na přeměně starého kontinentu ze „světadilu války na světadíl míru“ a že její vznik byl „krokem vpřed“.

Rozhodnutí udělit prestižní ocenění Evropské unii vyvolalo v říjnu rozporuplné reakce. Kritizovali ho například tři dřívější držitelé ceny včetně jihoafrického arcibiskupa Desmond Tutua. EU podle nich rozhodně není zastáncem míru. Další kritici upozorňovali, že není moudré oceňovat spolek, který se nyní s obtížemi potýká se závažnou hospodářskou krizí.

Zatímco se v Oslu konala předávací ceremonie Nobelovy ceny zástupcům EU, v Praze se týž den na stejné téma debatovalo. Panelová diskuse s názvem Nobelova cena míru pro Evropskou unii: Jaké hodnoty představuje EU v časech krize? rozněmýkala emoce. „Nobelova cena pro Evropskou unii vyvolala debatu, kterou Evropa potřebuje,“ řekl v

Centru pro ekonomický výzkum a doktorské studium jeden z přítomných řečníků Jan Macháček, předseda správní rady Knihovny Václava Havla.

„Evropská unie je lidská konstrukce se všemi nedostatky, které lidské konstrukce mít mohou a mají, ale je to ojedinělé politické uskupení,“ řekl na úvod bývalý eurokomisař a někdejší český premiér Vladimír Špidla. Podotkl také, že Evropská unie je podle něj jediným uskupením, kde by hlas České republiky měl stejnou váhu jako například hlas Německa. „V tom vidím důvod, proč dostala Nobelovu cenu míru právě Evropská unie. Státy v ní totiž mají v zásadě rovnou pozici, což k míru výrazně přispívá,“ pokračoval. Z výrazů přítomných řečníků se dalo vyčíst, že s tímto stanoviskem ne každý souhlasil.

Řeč přišla i na problematiku evropské bezpečnosti. Konkrétně zda je dostatečná a jestli zbrojení k míru přispívá, či nikoliv. „Evropané žijí v iluzi, že slabost je záruka míru. Právě bezbrannost Unie pro mě znamená problém. Na ozbrojené síly by se mělo vydávat více peněz,“ prohlásil Roman Joch, ředitel Občanského institutu. „Souhlasím, že mír berou lidé jako samozřejmost, ale s tím větším zbrojením vám tedy nevím,“ kontroval Petr Kratochvíl, zástupce ředitele Ústavu mezinárodních vztahů.

Jak tedy panelisté vnímají Nobelovu cenu v rukou EU, i na to se ptalo do diskuse aktivně zapojené občanstvo. „Vnímám to jako poselství, že mír stojí za úsilí,“ neváhal s odpovědí Špidla.

Mezi řečníky byl také vysokoškolský pedagog a diplomat Martin Palouš, písemným vyjádřením přispěl i Luděk Scfzig, bývalý předseda senátního výboru pro záležitosti EU. Dis-

kuzi moderoval Václav Sochor, šéfredaktor Rádia Česko.

Jedličkův ústav pomáhá už sto let, slavit bude celý rok

Zajímavé události a projekty k výročí budou probíhat od jara až do podzimu, a proto se organizátoři rozhodli neponechat nic náhodě. V pondělí 3. prosince tak v rámci Mezinárodního dne zdravotně postižených představili program a plány na následující měsíce. Součástí byla také beseda studentů s handicapovaným sportovcem Heřmanem Volfem, která ukázala, že i lidé s postižením si mohou plnit své cíle. Jedličkův ústav připravuje děti a mládež s tělesným postižením k integraci do života a poskytuje také sociální služby. Založil ho v roce 1913 doktor Rudolf Jedlička a už od počátku sídlí na pražském Vyšehradě. Součástí jsou mateřská, základní i střední škola, domov mládeže a rehabilitační pracoviště.

První akce čeká Jedličkův ústav již v březnu, kdy se uskuteční premiéra filmu o jeho historii a vztahu společnosti k handicapovaným lidem. Následovat budou setkání se studenty, zaměstnanci či absolventy a také zakončení projektu Sto jedlí pro Jedli, jak dnes všichni svou školu automaticky nazývají. Akce zprostředkovává diskusi mezi žáky běžných základních škol a studenty Jedličkovy ústavu, kteří vždy společně zasadí jednu jedli. V květnu přijde na řadu poslední, stý stromek, který akci symbolicky završí. Tím však oslavy zdaleka neskončí, jelikož kapela The Tap Tap, složená ze studentů ústavu, rozhybe areál festivalem Pojd' dál.

V Centru moderního umění Dox bude po dobu sto dní umístěna výstava reflektující postavení handicapovaných ve společnosti. „Nebude to vý-

stava jen o Jedli, ale bude se zabývat právě fenoménem jinakosti,“ upřesnil pedagog Jedličkova ústavu Radek Musilek. V září je pro odbornou veřejnost připravena konference na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy.

Společným mottem oslav je snaha vybudit handicapované studenty, aby bojovali se svým postižením a snažili se co nejlépe připravit na běžný život. „Naši žáci se většinou do své zdravotní situace už narodili. Od mala cítí kolem sebe víc podpory, shovívavosti i víc odpouštění, které někdy je na místě, ale někdy ne. Tenhle postoj společnosti z nich pak dělá ty postižené. Proti tomu se chceme postavit a to bychom právě na jaře chtěli při různých událostech připomínat,“ uvedl ředitel ústavu Jan Pičman.

Ve stejném duchu pokračovala i beseda s Heřmanem Volfem, který po úrazu na lyžích skončil trvale na vozíku. Jelikož byl dříve vrcholovým sportovcem, rozhodl se bojovat a splnit si své sny. Na speciálně upraveném kole (handbiku) se vydal nejprve do Paříže, na Slovensko, poté do Říma a nakonec do Osla. A právě jeho poslední cesta si dala za cíl pomoci osmnácti handicapovaným dětem a splnit jim jejich přání. „Byl to motor, který nás donutil dotáhnout věci do cíle,“ řekl producent a kamarád Miloslav Doležal. Projekt nese název Cesta za snem a jeho vývoj mapuje stejnojmenný dokument. Studenti zhlédli některé jeho části, fotografie z výprav a na závěr se rozpoutala živá diskuse s oběma aktéry. „Sny, které mám, se snažím plnit hned. Dřív jsem si říkal, je na to dost času, jednou to splním, ale dneska už vím, že není na co čekat,“ zakončil Heřman Volf své povídání.

Ekonomika

Nezaměstnanost roste.

Bez práce je přes půl milionu lidí

Nezaměstnanost v Česku v listopadu mírně stoupla na 8,7 %. V evidenci úřadů práce je 508 498 lidí, což je o 0,2 % více než v říjnu. Naopak počet volných pracovních míst je 38 806, téměř o 5 % méně než v říjnu. Na jedno volné pracovní místo je tedy přes 13 uchazečů. Nejhorší nezaměstnanost je na Bruntálsku a Mostecku. Nejlépe je na tom již tradičně Praha a okolí. Listopadová čísla zveřejněná ministerstvem práce a sociálních věcí 10. prosince jsou horší jak ve srovnání s říjnem, tak i při meziročním srovnání s loňským listopadem. Loni ve stejnou dobu činila nezaměstnanost v Česku rovných 8 %, v říjnu letošního roku už 8,5, než se vyšplhala až na dnešních 8,7 %. Počet volných pracovních míst naopak proti loňsku vzrostl. Loni v listopadu jich bylo jen 36 832. Poměr nezaměstnaných a volných pracovních míst se tak stále pohybuje kolem třinácti. Na „prvních příčkách“ okresů se v nezaměstnanosti nachází Bruntálsko, Mostecko a Chomutovsko, kde nezaměstnanost dosahuje až 16 %. Největší meziměsíční nárůst nezaměstnanosti je na Jindřichohradecku a na Jesenicku, přes 9 %. Nástroje pro politiku zaměstnanosti by se měly objevit v nové koaliční smlouvě. Vláda slibuje, že nebude firmám zvyšovat daně, zavede nový systém rekvalifikací a přestane postihovat takzvaný švarcsystém, tedy zaměstnávání na živnostenský list.

Z ekonomiky stručně

* Americká ministryně zahraničí Hillary Clintonová navštívila v pondělí 3. prosince Prahu. O dostavbě jaderné elektrárny Temelín jednala jak s premiérem Petrem Nečasem (ODS) a ministrem zahraničí Karlem Schwarzenbergem (TOP09), tak s šéfem opoziční ČSSD Bohuslavem Sobotkou a stínovým ministrem zahraničí Lubomírem Zaorálkem (ČSSD). „Český národ si zaslouží tu nejlepší technologii a nejspolehlivější technologii. Právě záležitost bezpečnosti zařízení Westinghouse slibuje opravdu ty nejlepší záruky. Spojené státy stojí o takovou investici, která bude prospěšná pro české i americké spojení,“ citovaly Lidovky.cz Clintonovou. Zdůraznila také, že Česko je ve střední Evropě jedničkou v prosazování bezpečné jaderné energie.

* Titulem Firma roku se pro rok 2012 může pyšnit První brněnská strojárna Velká Bíteš, která se věnuje výrobě leteckých motorů, obrábění kovů a slévárenství, ale zabývá se například i kryogenní technikou nebo výrobou motorů pro letecké modely. Společnost, jejíž historie sahá až do roku 1950, uspěla v konkurenci 3315 firem. Porota ocenila její mezinárodní úspěšnost a také fakt, že se již 15 let věnuje výchově učňů.

* Titul Živnostník roku si odnesl soukromý zemědělec David Smetana, který v konkurenci 3055 podnikatelů oslnil porotu hlavně svou inovativností. Smetana, který se hospodaření věnuje od svých 19 let, pěstuje například oválnou cibuli, která se v kuchyni lépe zpracovává, nebo modré brambory.

Úspěchy sklízí také jeho zelený salát, který letos získal ocenění Regionální potravina Královéhradeckého kraje.

* Automobilka Škoda plánuje na příští rok sedm novinek. Zprávu přinesl ve čtvrtek 29. listopadu týdeník Ekonom s odvoláním na člena představenstva Bohdana Wojnara. Škoda připravuje čtyři nové modely – třetí generaci vozu Octavia, jak v klasické verzi, tak ve variantě combi a scout (sportovní provedení) a model Škoda Rapid Spaceback, což je prostornější verze Škody Rapid. Během roku chystá také dílčí modernizace vozů Yeti, Superb a Superb Combi.

Kurzovní lístek

28. 12. 2012 (střed)

EUR, 1	25.140
Kanada, 1	19.168
USA, 1	19.072

Kultura

Dílo Miloše Formana za týden

Městská knihovna v Praze ožila na šest dní Forman Festem. Kompletní retrospektiva známého filmaře Miloše Formana nabídla snímky jako Amadeus, Přelet nad kukaččím hnízdem nebo muzikál Vlasy. Akce se pojila s 80. narozeninami úspěšného tvůrce a představovala první ucelenou retrospektivu jeho filmů na světě. Program skončil ve čtvrtek 13. prosince zkrácenou režisérskou verzí filmu Amadeus. Festival slavnostně zahájil v pátek 7. prosince půlhodinový program, který moderovaly zpěvačka divadla Semafor Dagmar Zázvůrková a herečka divadla Na Vinohradech Jana Malá. Zazněly písně ze zfilmovaného divadelního představení Dobře placená procházka. Trio Ladislava

Větrovce doprovázelo obě dámy nejen ve skladbách, ale také při zpívaném děkování sponzorům. Natočený večer odeslali organizátoři jako dárek Miloši Formanovi k jeho jubileu. „Do dalších let přeji hodně štěstí, elánu, hravosti a pohody. Miloš Forman je už v etapě, ve které si může se svým dílem hrát a točit filmy jen tak pro radost. A pořád jsou dobré,“ popřál režiséru Formanovi speciální host večera Karel Gott. Po slavnostním zahájení následovala česká premiéra filmu Ragtime, natočeného podle slavné novely E. L. Doctorowa.

Neviditelná výstava zkouší lidské smysly.

Zapojí se všechny, jen ne zrak

Když tě vedou smysly... Takový je podtitul výstavy, která zaujímá místo na půdě pražské Novoměstské radnice. Díky ní lze alespoň částečně „nahlédnout“ do světa nevidomých či slabozrakých, kteří i celou Neviditelnou výstavou provázejí. Akce potrvá do dubna příštího roku. Výstavu si od loňského jara prošlo kolem 60 tisíc lidí a zájem podle organizátorů ani v těchto dnech neustává. Expozice se dělí na dvě části: viditelnou a neviditelnou. „Jedním z cílů výstavy je i ukázat lidem, jak mají nevidomým pomáhat a komunikovat s nimi. Když například v tramvaji řeknou, že tady je volné místo, tak to moc nepomůže. Je dobré dávat přesné instrukce, například - Metr před vámi je volná sedačka,“ ujasní průvodkyně Šárka Seidlová.

Ve viditelné části se přichází seznamují s pomůckami, které slepí či slabozrací používají: od typické bílé hole až po nejsložitější přístroje, jakými jsou třeba elektronické lupy. Nechybí předsta-

vení Braillova písma, které si návštěvníci mohou zkusit vyrazit na papír pomocí speciálního psacího stroje. Své myšlení otestují u hlavolamů, skládaček nebo pozměněných stolních her. „Tento míč je speciálně upravený pro nevidomé, má v sobě předměty, které chrastí a oni se tak orientují podle sluchu,“ vysvětluje další z průvodců Jaroslav Trnka. Návštěvníci objeví i praktické předměty, které nevidomým ulehčují každodenní život. Při praní oblečení jim pomáhá například párovač ponožek, při vážení na ně váha mluví, stejně jako speciální hodiny.

Ve druhé části návštěvníci stráví přibližně hodinu ve zcela zatemněném prostoru. Seznámí se s nástrahami, které musí nevidoucí každý den překonávat. Zrakově postižení průvodci radí hostům, jak se pohybovat a zkoušejí je, zda dokáží jen pomocí zbylých smyslů rozpoznat předměty. Místnosti napodobují skutečná prostředí, ve kterých se lidé každý den pohybují – přes byt a ulici až po les, galerii nebo bar. Výstavu pak v každém pokoji dokresluje zvuk typický pro dané prostředí. V poslední místnosti, tedy baru, si příchozí mohou koupit nápoje, a zkusit si tak od sebe rozpoznat různé mince pouze pomocí hmatu.

Na Neviditelné výstavě se lidé řídí výhradně hmatem, sluchem a čichem. Vyzkouší si smysl pro rovnováhu a orientaci. Průvodci cestou radí, jak se pohybovat: „Než vejдете dovnitř, dejte si jednu ruku před obličej a druhou před tělo. Kdybyste do něčeho narazili.“ Výstava má veřejnosti představit možnosti, jak slepým pomoci a porozumět. Ale chce také ukázat, že svět může být krásný i se čtyřmi smysly.

Kontroverzní snímek

Od Fica do Fica poprvé promítnut v ČR

Slovenská režisérka Zuzana Piussi představila v pražském kině Atlas svůj nový dokument *Od Fica do Fica*. Film mapuje období mezi dvěma vládami nynějšího slovenského premiéra Roberta Fica (*Směr-sociální demokracie*) a zaměřuje se na situaci v zemi po zveřejnění spisu *Gorila* v prosinci 2011. Ten obsahoval přepisy rozhovorů jednoho z členů finanční skupiny Penta s politiky a vysoce postavenými úředníky, které odhalily pochybné nakládání se státním majetkem a korupci v politických stranách.

Kromě kauzy samotné se Piussi podařilo zachytit vývoj protestních akcí i postupný rozklad občanského hnutí, které demonstrace organizovalo. Autorku k natočení filmu přimělo zejména přečtení spisu samotného. „Byla jsem pohoršená stejně jako ti lidé (organizátoři protestů – pozn. aut.) a ten film jsem začala dělat proto, [...] že jsem chtěla nějakou změnu,“ vysvětlovala režisérka své pohnutky během debaty po promítání filmu. Snímek přesahuje tématem i celkovým vyzněním hranice SR, přestože autorka o něm mluví jako o obraze slovenské společnosti.

Multikina v autorčině vlasti odmítla kontroverzní film promítat, jeho listopadová premiéra na Slovensku nicméně sklídila mimořádný úspěch. Film byl poté umístěn na internet, kde je možné ho za symbolickou cenu 1,30 eura zhlédnout. Zároveň však po síti kolují pirátské kopie, za něž je podle Piussi odpovědné mezi jinými i hnutí Anonymous. Režisérka se v rodné zemi také soudí kvůli svému staršímu filmu *Nemoc*

tretej moci, který odhaluje praktiky slovenské justice.

Pražská akce pořádaná 30. listopadu Masarykovou demokratickou akademií byla spíše komorní. Nepočetné publikum snímek odměnilo potleskem a ohlasy v rámci debaty byly kladné. Kritika se snesla spíše na hlavu samotného hnutí. „Ten film byl o tom, jak všechno prohrát, jak pracovat na tom, abychom ničeho nedosáhli,“ vyjádřil bezvýhodnost ztvárněné situace bývalý sociálně-demokratický ministr zdravotnictví Ivan David. „Žijeme v jakési normalizaci. Říkáme, že je svoboda slova. Můžeš říct, co chceš, ale když to řekneš, tak ztratíš práci, citovala režisérku ČTK. Předpremiéry se zúčastnili například i dokumentarista Vít Janeček nebo současný ředitel MDA Vladimír Špidla.

František Kupka, zakladatel abstraktního umění, v Salmovském paláci v Praze

V Salmovském paláci na Hradčanském náměstí se koná výstava mapující vývoj tvorby jednoho z nejvýznamnějších malířů 20. století a jednoho ze zakladatelů abstrakce. Návštěvníci v ní najdou obrazy zapůjčené ze světových galerií, jako je Centre George Pompidou v Paříži nebo Muzeum moderního umění v New Yorku.

Výstava pojmenovaná František Kupka. Cesta k Amorfě. Kupkovy salony 1899 - 1913 je k vidění od 30. listopadu do 3. března příštího roku. Připravila ji Národní galerie v Praze a neopakovatelnost expozice spočívá v tom, že se jejím autorům podařilo shromáždit díla z celého světa a uspořádat je do celku mapujícího

zrod abstrakce v Kupkově díle. Důležitý je ale také příchod českých zapůjčitelů – Muzea Kampa – Nadace Jana a Medy Mládkových a Obrazárny Pražského hradu.

Obrazy jsou řazeny podle toho, jak byly vystavovány v jednotlivých pařížských salonech, takže spolu vytvářejí celky a působí tak, jak bylo autorovým záměrem. V některých místnostech jsou s nimi vystavena díla dalších velkých tvůrců moderního umění (Gleizes a Metzinger), která byla součástí daného salonu. Výsledný dojem je tak autentičtější a diváci mají možnost zakusit atmosféru podobnou té v pařížských salonech přelomu 19. a 20. století.

Expozice začíná obrazem *Knihomol*, prvním dílem, které Kupka vystavoval v roce 1899. To mělo pro něho zásadní význam, protože tím se z ilustrátora časopisů a kreslíře módních návrhů stal opravdovým umělcem francouzských salonů.

Za rozhodující moment Kupkovy tvorby a za díla, kterými významně přispěl k utváření moderní umělecké scény, jsou považovány obrazy *Amorfa*, *Dvoubarevná fuga* a *Amorfa*, *Teplá chromatika*. Jsou považována za klíčová pro rozvoj abstrakce a jsou též vrcholem výstavy. Byla vystavena v roce 1912 na Podzimním salonu v Sále kubistů, kde tehdy vyvolala velký skandál. Některá Kupkova díla se zpočátku setkala s nepochopením, později ale inspirovala mnoho dalších umělců. Mluví se mimo jiné o novém uměleckém proudu navazujícím přímo na Kupku, tzv. orfismu.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Blízké blahořečení Pavla VI.

Nynější papež Benedikt XVI. zahájil 20. prosince 2012 proces beatifikace papeže Pavla VI. vydáním dekretu, ve kterém uznal jeho "hrdinské ctnosti". Před oficiálním blahořečením je třeba ještě dokázat zázračné uzdravení na jeho přímluvu.

Pavel VI., vlastním jménem Giovanni Battista Montini byl papežem v letech 1963 - 78. Pokračoval ve Druhém vatikánském koncilu, zahájeném Janem XXIII., který dovedl do konce. Známým se stal svými sociálními a mírovými encyklikami. Jako první papež moderní doby podnikl v roce 1964 zahraniční cestu a navštívil Svatou zemi. Za „proslov století“ byla považována jeho řeč před Organizací spojených národů v New Yorku s apelem: „Již nikdy více války!“ Charakteristickou pro něj zůstává i encyklika k ochraně života „*Humanae Vitae*“ vydaná v roce 1968. V osobě Pavla VI. dosedl na Petrův stolec vatikánský diplomat. Pro krátké době v pastoraci pracoval Montini přes 30 let na státním sekretariátu a byl blízký důvěrník kardinála státního sekretáře Eugenia Pacelli - pozdějšího Pia XII. V této funkci se Montini postaral o to, že v době obsazení Německem, církevní budovy v Římě a i Vatikánu, ukrývaly židovské uprchlíky. V roce 1954 byl jmenován milánským arcibiskupem, při konkláve po smrti Jana XXIII. byl považován za favorita a v roce 1963 byl zvolen v pátém kole volby. Byl znám také svým odporem vůči komunistickému bloku ve střední a východní Evropě, ve kterém tamější vlády pronásledovaly náboženské činitele a věřící. Českého biskupa Štěpána Trochta a arcibiskupa Františka Tomáška tajně jmenoval kardinály, kardinála Josefa Berana, známého odpůrce nacistů i komunistů dal pohřbít do krypty vatikánské baziliky mezi hroby papežů. V roce 1968 odsoudil vstup vojsk Varšavské smlouvy do Československa. Předchůdce papeže Pavla VI., Jan XXIII. byl již blahořečen a rovněž tak v roce 2011 Jan Pavel II.

Letošní Pouť důvěry komunity Taizé hostil Řím

Na přelomu roku se v Římě konala již 35. Pout' důvěry, kterou pořádá komunita Taizé. Šest dní tu při společné modlitbě prožilo na čtyřicet tisíc mladých lidí z celé Evropy. V sobotu 29. prosince 2012 navštívil poutníky papež Benedikt XVI.

Společná modlitba byla zakončena pozdravem převora komunity, bratra Aloise, a papežovou promluvou. To, co nás spojuje, je silnější než to, co nás rozděluje. Sjednocuje nás jediný křest a totéž Boží slovo. Dnes večer s vámi přicházíme slavit tuto jednotu – pravou, byť dosud zcela nenaplněnou, zahájil bratr Alois a pokračoval: „*Bratr Roger naši komunitě zanechal své úsilí o předávání evangelia, a to zejména mladým lidem. Byl si skutečně vědom toho, že rozdělení mezi křesťany je překážkou v předávání víry. Otevřel*

cestu ke smíření, kterou jsme dosud neprozkoumali do konce. Dáváme se inspirovat jeho svědectvím a mnozí z nás by toto smíření chtěli předjímat svými životy, žít již usmíření.“

Předpokladem smíření je však osobní vztah k Bohu. Eku-
menismus v modlitbě neznamená pouhou snášlivost, nýbrž podněcuje vzájemné naslouchání a skutečný dialog, poukázal převor komunity Taizé. „*Když se zde večer modlíme, nesmíme zapomenout na skutečnost, že poslední dopis bratra Rogera před jeho násilnou smrtí byl adresován právě vám, Svatý Otče. Psal vám, že naše komunita chce kráčet v jednotě s vámi. Nelze také zapomenout na vaši cennou podporu po tragické smrti našeho zakladatele, která nás povzbudila jít dál. Proto bych rád vyslovil, že v našich srdcích chováme hlubokou lásku k vám osobně i k vašemu úřadu.*“

Nástupce bratra Rogera pak připomněl poslední etapu pou-
ti důvěry, která proběhla v listopadu ve rwandském Kigali. Zúčastnilo se jí množství mladých lidí ze třiceti pěti zemí afrického kontinentu. Právě tito mladí křesťané poslali Svatému otci na znamení své naděje široková semínka v tradičním rwandském proutěném košíku agaseke.

„*Ve vašich modlitbách spolu s tichem zaujímá důležité místo zpěv. V římských bazilikách znějí v těchto dnech zpěvy z Taizé. Zpěv je oporou a nedostižným výrazem modlitby. Zpíváte-li Kristu, otevíráte se k tajemství Jeho naděje. Nemějte strach chválit Boha, dokud nevzejde jitřenka. Nebudete zklamáni,*“ řekl poutníkům Svatý otec a dodal: „*Drazi mladí, Kristus vás neodnímá světu. Posílá vás tam, kde chybí světlo, abyste je nesli druhým. Ano, všichni jste povoláni být malými světélky pro ty, kteří jsou kolem vás. Svou pozorností a spravedlivějším rozdělováním pozemských statků, nasazením za spravedlnost a za novou lidskou solidaritu, budete pomáhat těm, kteří jsou kolem, aby lépe chápali, že nás evangelium přivádí zároveň k Bohu i k druhým. Svoji vírou tak přispějete k tomu, aby na zemi vzešla naděje.*“

Další, 36. Evropské ekumenické setkání mladých lidí se bude na přelomu příštího roku konat ve Štrasburku, Elzasu a Ortenau. Společně na ně zvou tamní katolická a evangelická církev. Freiburský arcibiskup Zollitsch připomněl, že ohlášené setkání mladých v tomto regionu dá příležitost desetitisícům mladých z celé Evropy tento region poznat a zažít zde velkorysé pohostinství, aby se pak shromáždění mohli s novým elánem pustit do nasazení za mír a důvěru. Pro pohostinné křesťanské obce všech konfesí a pro desetitisíce rodin, které nabídnou ubytování, může podle jeho slov být setkání příležitostí k tomu zažít společnou Evropu, která nadále srůstá.

Ekumenické společenství ve východofrancouzském Taizé založil roku 1940 Švýcar, bratr Roger Schutz (1915-2005). Již desetiletí toto místo přitahuje mladé poutníky z celého světa.

Podle zpráv České biskupské konference

Poselství Benedikta XVI.

ke Světovému dni míru 1. ledna 2013

Blahoslavení tvůrci pokoje

1. Každý rok s sebou přináší očekávání lepšího světa. V takové naději prosím Boha, Otce lidstva, aby nám daroval svornost a mír, a tak se mohly naplnit tužby po šťastném a vzkvétajícím životě pro všechny.

Uplynulých padesát let od začátku druhého vatikánského koncilu, který položil důraz na poslání církve ve světě, nás vybízí ke konstatování, že křesťané se jakožto lid Boží ve společenství s ním a na cestě spolu s ostatními lidmi angažují v dějinách, sdílejí jejich radost a naději, smutek a úzkost, hlásají Kristovu spásu a usilují o mír pro všechny.

Naše doba, poznamenaná globalizací s jejími pozitivními i negativními aspekty, neustálými krvavými konflikty i hrozbami války, vyžaduje nové a jednomyslné nasazení při hledání obecného dobra a rozvoje pro všechny lidi a pro celého člověka.

Znepokojují nás ohniska napětí a kontrastů zažehovaná rostoucí nerovností mezi bohatými a chudými, převažující egoistickou a individualistickou mentalitou, která se mimo jiné projevuje neřízeným finančním kapitalismem. Kromě různých forem terorismu a mezinárodní kriminality ohrožují mír i fundamentalismus a fanatismus. Převraccí totiž pravou povahu náboženství, jež je povoláno, aby podporovalo společenství a smíření mezi lidmi.

Mnohé mírové iniciativy ve světě však dosvědčují vrozené povolání lidstva k míru. Každý člověk touží po míru. Tato touha jako jeho základní aspirace určitým způsobem splývá s přáním naplněného, šťastného a plně realizovaného lidského života. Jinými slovy, touha po míru odpovídá základnímu morálnímu principu – to znamená povinnosti a právu na integrální rozvoj celé společnosti – jež je součástí Božího zámeru s člověkem. Člověk je stvořen pro mír, který je Božím darem.

To vše mi vnuklo myšlenku, abych se pro toto poselství inspiroval slovy Ježíše Krista: „*Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny*“ (Mt 5, 9).

Evangelijní blahoslavenství

2. Ježíšem vyhlášená blahoslavenství (srov. Mt 5,3-12 a Lk 6,20-23) jsou přísliby. V biblické tradici představují blahoslavenství literární druh, který vždy přináší nějakou radostnou zvěst neboli „evangelium“ a vrcholí určitým příslibem. Blahoslavenství tedy nejsou jen morálními doporučeními, jejichž dodržování předpokládá v náležité době – době obvykle situované do druhého života – nějakou odměnu, popřípadě stav budoucího štěstí. Blahoslavenství spíše spočívají v naplnění nějakého příslibu adresovaného všem, kdo se nechají vést požadavky pravdy, spravedlnosti a lásky. Ti, kteří se odevzdávají Bohu a věří jeho příslibům, se v očích světa často jeví jako naivní a vzdálení realitě. Ježíš jim však oznamuje, že již zde, a nikoliv až v druhém životě objeví, že jsou Božími dětmi a že Bůh vždy byl a bude s nimi plně solidární. Pochopí, že nejsou sami, protože on je na straně těch, kdo se nasazují pro pravdu, spravedlnost a lásku. Ježíš zjevuje Otcovu lásku a neváhá položit za oběť sám sebe. Když přijmeme Bohočlověka Ježíše Krista, zažijeme radostnou zkušenost nesmírného daru: budeme sdílet život samotného Boha, to znamená život milosti, záruku bytí v úplné blaženosti. Ježíš Kristus nám dává především pravý pokoj, který se rodí z důvěrného setkání člověka s Bohem.

Ježíšovo blahoslavenství říká, že mír je mesiánským darem i lidským dílem zároveň. Mír totiž předpokládá humanismus otevřený pro transcendenci. Je plodem vzájemného obdarování a obohacování, a to díky daru, který pramení z Boha a umožňuje žít s druhými a pro druhé. Etika míru je etikou společenství a sdílení. Je tedy nezbytné, aby současné rozmanité kultury překonaly podoby antropologie a etiky založené na teoretických a praktických předpokladech ryze subjektivistických a pragmatických, kvůli nimž se vztahy soužití inspirovaly kritérii moci nebo zisku, prostředek se stává cílem a naopak, a kultura i výchova se zaměřují jen na nástroje, na

techniku a na účinnost. Předpokladem míru je demontáž diktatury relativismu a požadavku naprosté autonomie té morálky, která předem vylučuje uznání nezbytného přirozeného morálního zákona vepsaného Bohem do svědomí každého člověka. Mír se utváří soužitím v podmínkách racionálních i morálních a spočívá na základě, jehož míru netvoří člověk, ale Bůh. „*Hospodin uštědří svému lidu sílu, Hospodin dá požehnání a pokoj svému lidu,*“ připomíná žalm 29 (v. 11).

Mír – Boží dar i lidské dílo

3. Mír se týká lidské osoby jako celku a znamená angažovanost celého člověka. Je to mír s Bohem skrze život podle jeho vůle. Je to vnitřní mír se sebou a vnější mír s bližním i s celým stvořením. Blahoslavený Jan XXIII. v encyklice *Pacem in terris*, jejíž padesáté výročí si připomeneme za několik měsíců, napsal, že mír především vytváří spolebití založené na pravdě, na svobodě, na lásce a na spravedlnosti. Popírat to, co utváří pravou podstatu lidské bytosti v jejích základních dimenzích a v její vnitřní schopnosti poznávat pravdu a dobro a v konečném důsledku i samotného Boha, uvádí budování míru do nebezpečí. Bez pravdy o člověku, kterou Bůh vepsal do jeho srdce, se svoboda a láska znehodnocují a ztrácí se základ pro uplatňování spravedlnosti.

Abychom se stávali autentickými tvůrci pokoje, musíme být pozorní vůči transcendentnímu rozměru a vést stálý rozhovor s Bohem, milosrdným Otcem, jímž si vyprošujeme spásu, kterou nám získal jeho jednorozený Syn. Tak může člověk překonávat zárodek zatemnění a negace míru, kterým je hřích ve všech svých podobách: sobectví a násilí, nenasytost a touha po moci a vládnutí, netolerance, nenávisť a nespravedlivé struktury.

Vytvářet mír lze záležitostí především uznáním toho, že v Bohu jsme jednou lidskou rodinou. Jak učí encyklika *Pacem in terris*, tato rodina se strukturuje prostřednictvím mezi-osobních vztahů a institucí podporovaných a oživaných kolektivním „my“, které v sobě zahrnuje vnitřní i vnější morální řád, kde se podle pravdy a spravedlnosti upřímně uznávají vzájemná práva a povinnosti jedněch vůči druhým. Mír je řádem oživaným a integrovaným láskou tak, aby se potřeby a požadavky druhých braly za své vlastní, druhým se poskytovala účast na vlastních hmotných statcích a ve světě se stále rozrůstalo společenství duchovních hodnot. Mír je řádem uskutečňovaným ve svobodě způsobem, jaký přísluší důstojnosti lidských osob, které racionálně přijímají zodpovědnost za své konání.

Mír není snem, není utopií, je možný. Náš zrak se musí ponořit více do hloubky pod povrch zdání a jevů, aby objevoval v lidském srdci to pozitivní, protože každý člověk je stvořen jako obraz Boží a tím, že přispívá k vytváření nového světa, naplňuje své povolání k růstu. Bůh sám vtělením svého Syna a jeho vykonanou obětí pro naši spásu, vstoupil do dějin, dal vznik novému stvoření a nové smlouvě mezi Bohem a člověkem (srov. Jer 31,31-34) a umožnil nám,

abychom získali „nové srdce“ a „nového ducha“ (srov. Ez 36,26).

Právě proto je církev přesvědčena o naléhavé potřebě nového hlásání Ježíše Krista, prvního a hlavního činitele integrálního rozvoje a také míru. Ježíš je totiž náš pokoj, naše spravedlnost a naše smíření (srov. Ef 2 14; 2 Kor 5,18). Podle Ježíšova blahoslavenství je tvůrcem pokoje ten, kdo dnes i zítra usiluje o dobro druhého, o úplné dobro duše i těla.

Z tohoto učení můžeme odvodit, že každý člověk i každé společenství – náboženské, občanské, výchovné i kulturní – jsou povoláni k vytváření míru. Mír je především uskutečňováním obecného dobra v různých společnostech: základních i přechodných, národních i mezinárodních i na úrovni celosvětové. Právě z toho důvodu se můžeme domnívat, že cesty k uskutečňování obecného dobra jsou rovněž cestami, po nichž se má jít k dosažení míru.

Tvůrci pokoje jsou ti, kdo milují, chrání a prosazují život v jeho celistvosti

4. Cestou dosahování obecného dobra a míru je především úcta k lidskému životu, chápanému v mnohosti jeho aspektů: od početí, přes jeho rozvoj až po přirozený konec. Skutečnými tvůrci pokoje jsou tedy ti, kdo milují, chrání a prosazují lidský život ve všech jeho dimenzích: osobní, kolektivní i transcendentní. Život v plnosti je vrcholem míru. Ten, kdo chce mír, nemůže tolerovat útoky na život a zločiny proti němu.

Ti, kdo si dostatečně neváží hodnoty lidského života a v důsledku toho podporují například liberalizaci potratů, si možná neuvědomují, že tímto způsobem usilují o dosažení míru pouze zdánlivého. Únik před zodpovědností, který poníží lidskou osobu, a tím více zabítí bezbranné a nevinné bytosti, nikdy nemohou vytvořit štěstí a mír. Lze si vůbec představit, že dosáhneme míru, integrálního rozvoje národů i samotné ochrany životního prostředí bez ochrany práva na život těch nejslabších, počínaje nenarozenými dětmi? Každé poškození života, zvláště v jeho počátcích, nenapravitelně porušuje rozvoj, mír i prostředí. Právě tak nesprávné je záludným způsobem uzákonit falešná práva či svévolné úsudky, které ohrožují základní právo na život, jelikož jsou založeny na omezeném a relativistickém pojetí lidské bytosti a dovedným použitím dvojznačných výrazů sledují prosazení údajného práva na potrat nebo eutanazii.

Je třeba uznávat a podporovat také přirozenou strukturu manželství jako spojení mezi jedním mužem a jednou ženou tvář v tvář pokusům postavit ho právně na stejnou úroveň s formami spojení radikálně odlišnými, které manželství ve skutečnosti ohrožují, přispívají k jeho destabilizaci a zatemňují jeho specifický charakter i jeho nenahraditelnou sociální roli.

Tyto principy nejsou pravdy víry ani se neodvozují z pouhého práva na náboženskou svobodu. Jsou vepsány v samotné lidské přirozenosti, dají se rozpoznat rozumem, a

proto jsou společné celému lidstvu. Úsilí církve směřující k jejich prosazování nemá proto konfesní charakter, ale obrací se ke všem lidem bez ohledu na jejich náboženskou příslušnost. Takovéto úsilí je potřebné tím více, čím více se tyto principy popírají nebo špatně chápou, protože se tak přestupuje pravda o lidské osobě a způsobuje vážná rána spravedlnosti a míru.

Důležitým přispěním k míru náleží tedy i to, aby právní uspořádání a justiční administrativa uznávaly právo uplatnit výhradu svědomí ve věci zákonů a vládních opatření, útočících na lidskou důstojnost, jako je potrat nebo eutanazie.

K základním lidským právům pro mírový život národů patří také právo jednotlivců i komunit na náboženskou svobodu. V dané historické chvíli se jeví jako stále důležitější, aby se toto právo prosazovalo nejen z hlediska negativního, tedy jako svoboda od – například od závaznosti a od nucení při volbě svého náboženství – ale i z hlediska pozitivního při jejich různých artikulacích, jako svoboda pro – například svoboda svědčit o svém náboženství, hlásat a sdělovat jeho nauku, vykonávat výchovné, dobročinné a pomáhající činnosti, které dovolují aplikovat náboženské předpisy; existenční svoboda a svoboda působení pro společenské organizace strukturované podle vlastních naukových principů a institucionálních cílů. Bohužel i v zemích starobylé křesťanské tradice se množí události zapříčiněné náboženskou nesnášenlivostí, zaměřenou zvláště vůči křesťanství i vůči těm, kdo jednoduše mají na sobě identifikační znaky svého náboženství.

Tvůrce míru si rovněž musí uvědomovat, že veřejnému mínění je radikálními liberálně-ekonomickými a technokratickými ideologiemi podsouváno přesvědčení, že ekonomického růstu se má dosahovat i za cenu eroze sociální funkce státu a solidárních sítí občanské společnosti, jakož i sociálních práv a povinností. Je třeba vzít v úvahu, že právě takováto práva a povinnosti jsou zásadní pro plné uskutečňování těch ostatních, počínaje právy občanskými a politickými.

K nejvíce ohrožovaným sociálním právům a povinnostem dnes patří právo na práci. Je to způsobeno faktem, že se stále ve větší míře práce a uznání spravedlivého právního statutu pracovníků podceňují v domněnku, že ekonomický rozvoj závisí především na úplné svobodě trhů. Práce se tak chápe jako proměnná, která je závislá na ekonomických a finančních mechanismech. S ohledem na to zdůrazňují, že lidská důstojnost stejně jako ekonomické, sociální a politické důvody vyžadují, aby se i nadále „sledovala dostupnost zaměstnání a možnost pracovat pro všechny“. Předběžnou podmínkou pro dosažení tohoto ambiciózního cíle je obnovený pohled na práci, založený na etických principech a na duchovních hodnotách, který posiluje její pojetí jako základního dobra pro osobu, pro rodinu a pro společnost. Tomuto dobru odpovídá právo a povinnost vyžadující odvážnou a novou politiku práce pro všechny.

Vytvářet dobro míru pomocí nového rozvojového a ekonomického modelu

5. Současná společnost dochází poznání, že je zapotřebí nového rozvojového modelu i nového pohledu na ekonomiku. Jak pro integrální, solidární a udržitelný rozvoj, tak i pro obecné dobro je nutná správná hodnotová škála, kterou lze vytvořit jen tehdy, bude-li se vztahovat k Bohu. Nestačí mít k dispozici mnoho, byť i hodnotných prostředků a možností na výběr. Jak různé materiální statky podporující rozvoj, tak i možnosti výběru se musí používat s perspektivou dobrého života a správného řízení, které uznává primát duchovní dimenze a naplňuje výzvu k dosahování obecného dobra. V opačném případě ztrácejí svůj správný význam a končí jako nově vztyčené idoly.

Pro nalezení východiska ze současné finanční a ekonomické krize – jejímž důsledkem je růst nerovností – jsou zapotřebí osoby, skupiny a instituce, které napomáhají životu a podporují lidskou kreativitu tak, aby se dokonce i krize stala příležitostí poznat nový ekonomický model. Model, který převažoval v posledních desetiletích, usiloval o maximalizaci zisku a spotřeby z individualistického a egoistického pohledu, jenž hodnotil člověka jen z hlediska jeho schopnosti vyrovnávat se s požadavky soutěživosti. Avšak jiný pohled poukazuje, že pravého a trvalého úspěchu člověk dosahuje darováním sebe samého, svých intelektuálních schopností a své podnikavosti, jelikož udržitelný, a tedy autentický lidský ekonomický rozvoj stojí na principu nezištnosti jako výrazu bratrství a logiky daru. Tvůrce míru se ve své ekonomické činnosti konkrétně projevuje jako ten, kdo se spolupracovníky a s kolegy, se zákazníky a se spotřebiteli vytváří vztahy zákonnosti a vzájemnosti. Provozuje hospodářskou činnost pro obecné dobro, nasazuje se pro něco, co překračuje jeho vlastní zájem a co je ku prospěchu současných i budoucích generací. Tak zajišťuje nejen sebe, ale i důstojnou práci pro druhé a jejich budoucnost.

V ekonomické oblasti se od států vyžaduje zvláště taková průmyslová a zemědělská rozvojová politika, která dbá na sociální pokrok a naplňuje všeobecný demokratický a právní charakter státu. Dále je nezbytné vytvářet etické struktury peněžních, finančních a obchodních trhů; musí se stabilizovat a více koordinovat a kontrolovat, aby nezpůsobovaly škody těm nejchudším. Tvůrci pokoje se navíc musí zaměřit, a to s větší rozhodností v porovnání s tím, čeho se zatím dosáhlo, na řešení potravinové krize, která je mnohem vážnější než krize finanční. Otázka jistoty v zásobování potravinami se opět stala ústředním problémem v mezinárodní politice; příčinou jsou krize způsobované mimo jiné i náhlým kolísáním cen zemědělských surovin, nezodpovědným chováním některých ekonomických činitelů a nedostatečnou kontrolou ze strany vlád a mezinárodního společenství. Aby mohli tvůrci pokoje takovéto krizi čelit, jsou vyzýváni k solidární spolupráci na místní i mezinárodní úrovni, jejíž cílem je vytvářet pro zemědělce zvláště v malých zemědělských podnicích takové podmínky, které jim

umožní rozvíjet svou činnost důstojným a udržitelným způsobem z hlediska sociálního, ekologického i ekonomického.

Výchova ke kultuře míru: úloha rodiny a institucí

6. Znovu chci důrazně připomenout, že různí tvůrci pokoje mají probouzet citění pro obecné dobro rodiny a pro sociální spravedlnost a rovněž se nasazovat pro účinnou výchovu v sociální oblasti.

Nikdo nemůže popírat nebo podceňovat rozhodující úlohu rodiny, základní buňky společnosti z hlediska demografického, etického, pedagogického, ekonomického a politického. Rodina má své přirozené povolání při ochraně života; doprovází jednotlivce v jeho růstu a vzájemnou péčí napomáhá všestrannému obohacování. Zvláště křesťanská rodina nese v sobě zárodek plánu výchovy člověka podle míry božské lásky. Rodina je jedním ze subjektů společnosti nezbytných pro vytváření kultury míru. Je třeba chránit právo rodičů a jejich prvořadou úlohu ve výchově dětí, především v morální a náboženské oblasti. V rodině se rodí a vyrůstají tvůrci pokoje, budoucí nositelé kultury života a lásky.

Do obrovského úkolu výchovy k míru jsou zvláštním způsobem zahrnuta řeholní společenství. Církev vnímá, že se na této veliké zodpovědnosti podílí prostřednictvím nové evangelizace, jejíž stěžejním bodem je obrácení ke Kristově pravdě a lásce a v důsledku toho duchovní a mravní znovuzrození lidských osob i společnosti. Setkání s Ježíšem Kristem formuje tvůrce pokoje a vede je k vytváření společenství a k překonávání nespravedlnosti.

Zvláštní poslání ohledně míru plní kulturní, školské a univerzitní instituce. Od nich se vyžaduje významný přínos nejen ve formaci nových generací leaderů, ale také v obnově veřejných národních a mezinárodních institucí. Mohou rovněž přispívat k vědecké reflexi, která zakládá ekonomické a finanční aktivity na pevném antropologickém a etickém základu. Současný svět, především politický, potřebuje oporu v novém myšlení a v nové kulturní syntéze, aby překonal technicismus a sladil různé politické tendence s ohledem na obecné dobro. Toto dobro se chápe jako celek pozitivních vztahů mezi osobami a institucemi ve službě integrálního růstu jednotlivců i skupin a stojí v základu každé skutečné výchovy k míru.

Pedagogika tvůrce pokoje

7. A nakonec se ukazuje potřeba předložit a prosazovat pedagogiku pro mír. Vyžaduje bohatý vnitřní život, odkazy na jasné a platné morální hodnoty, správné postoje a životní styl. Mírotvorná díla totiž přispívají k dosahování obecného dobra a podporují zájem o mír tím, že k němu vychovávají. Mírové myšlenky, slova a úkony vytvářejí mentalitu a kulturu míru, atmosféru úcty, čestnosti a srdečnosti. Je tedy třeba naučit lidi, aby se milovali a vychovávali se k míru a

aby žili spíše s laskavostí než s pouhou tolerancí. Všeobecným povzbuzením k tomu je „říkat ‚ne‘ pomstě, uznávat vlastní chyby, přijímat omluvy, ale nevyžadovat je, a konečně, odpouštět“, aby se omyly a urážky mohly poznávat v pravdě a společně se kráčelo ke smíření. Takový postoj vyžaduje rozvoj pedagogiky odpuštění. Zlo se totiž překonává dobrem a spravedlnost se má hledat napodobováním Boha Otce, který miluje všechny své děti (srov. Mt 5,21-48). Je to pomalá práce, protože předpokládá duchovní evoluci, výchovu k nejvyšším hodnotám a nový pohled na lidské dějiny. Je třeba se zříkat falešného míru, jaký slibují idoly tohoto světa, a nebezpečí, která ho doprovázejí. Falešný mír totiž stále více znecitlivuje svědomí a vede k uzavírání se do sebe a k zakrnělému životu prožívanému v lhostejnosti. Mírová pedagogika naproti tomu zahrnuje akčnost, soucit, solidaritu, odvahu a vytrvalost.

Všechny tyto postoje vtěluje Ježíš svým životem až po naprosté sebedarování, až po „ztrátu života“ (srov. Mt 10,39; Lk 17,33; Jan 12,25). Slíbují svým učedníkům, že dříve či později udělají mimořádný objev, o němž jsme hovořili na začátku, a sice ten, že ve světě je Bůh, Ježíšův Bůh, který je s lidmi plně solidární. V této souvislosti bych chtěl připomenout modlitbu, v níž prosíme Boha, aby z nás učinil nástroje svého pokoje tam, kde je nenávisť, svého odpuštění tam, kde jsou urážky, a pravé víry tam, kde je pochybnost. My ze své strany pak společně s blahoslaveným Janem XXIII. prosíme Boha, aby osvětlil všechny zodpovědné za národy, ať spolu s péčí o spravedlivé blaho pro své občany zaručují a ochraňují i cenný dar míru; prosíme ho, aby zapálil vůli všech k překonání rozdělovacích bariér, k posílení pout vzájemné lásky, ke vzájemnému pochopení a k odpuštění těm, kdo způsobili urážky, ať se tak jeho působením všechny národy na zemi stanou bratry a rozkvetou v nich a stále panuje tolik žádaný mír.

Touto modlitbou vyprošuji všem, ať se stanou skutečnými tvůrci a budovateli míru, aby lidská obec rostla v bratrské svornosti, v prosperitě a v míru.

Ve Vatikánu, 8. prosince 2012

Benedikt XVI.

Překlad podle České biskupské konference

Modlitba za mír

Bože, ty jsi zdroj dokonalého pokoje. Prosíme tě za mír pro celý svět, pro všechny národy a pro celé lidstvo. Dej nám sílu překonávat zlo dobrem, odpouštět a šířit pokoj, abychom se směli nazývat tvými dětmi a svět aby se proměnil ve tvé království míru a pokoje.

SDRUŽENÉ ČESKOSLOVENSKÉ ORGANIZACE V CHICAGU

Vás srdečně zvou na

55. REPREZENTAČNÍ PLES

v sobotu 2. února 2013

v Drury Lane Oak Brook, Oak Brook Terrace, IL

**Hraje hudba Josefa Polacha Czech Express
s houslistou z České republiky Bohuslavem Chaloupkou**

**Večeře, otevřený bar a víno na stolech.
Vstupné \$ 85,- za osobu**

**V programu budou představeny debutantky ročníku 2013.
Pokud chcete přihlásit ještě další děvčata volejte
Danu Čermák 630 - 915 4276 nebo Hanu Prince 815 - 258 8140**

**Pro další informace zašlete email: representativeball@gmail.com
nebo volejte Vlastu Viceníkovu 708 - 354 0520**

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050

(773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

České rádio v Chicagu

Jerry Jiráček

Vás zve k poslechu hudby z naší vlasti
na rádiové stanici 1450 AM

v neděli v 9.00 a.m.

a na Internetu www.wcev1450.com

a stiskněte tlačítko SURFERS NETWORK

Czech voice of Cleveland

WHKW 1220 AM

WHKW 1440 AM

Sundays: 3.03 - 5.00 p.m.

Host: Joe Kocáb

Listen on the Internet:

www.whkwradio.com (Eastern time)

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Elsie T. Malec, President
Robert L. Cermak, Secretary -Treasurer

Chicago Representatives

Loretta Moravec
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home
10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154
Other Funeral Home locations
available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

*Continuing the Marik Family
Tradition of Funeral service*

Vroucí vzpomínka

*S hlubokou bolestí si dne 12.ledna 2013
připomeneme páté výročí, kdy byl
Pánem života a smrti povolán na věčnost
náš milovaný syn, manžel, tatínek a bratr, pan*

Josef Borýsek

Narodil se 5.září 1942 v Horním Němčí na Moravě.

Do USA přicestoval po tragické smrti tatínka
v roce 1952 se svou maminkou Marií Borýskovou
a starším bratrem Zdeňkem a usadili se v Chicagu.
33 roků pracoval v American National Can Corp.

V USA se oženil s manželkou Věrou
a společně vychovali syna Johna.

Po celých 55 let svého pobytu v USA byl činný
v Moravských spolcích a krajanskému životu a
uchování národních tradic věnoval své celoživotní úsilí.

Od roku 1993 byl prezidentem

Ústředny moravských spolků.

Dne 12.ledna 2008 ve věku 65 let
podlehl nenadálé těžké nemoci.

Je pochován na hřbitově

Panny Marie Královny Nebe v Hillside, IL.

Vzpomínkovou mši svatou
za něho budeme obětovat
v neděli 6.ledna 2013 v 10.30 dopoledne
v kostele České misie v Brookfieldu.

*Děkujeme všem, kdo si na něho
vzpomenou v modlitbě s námi.*

Věra Borýsková, manželka
John Borýsek, syn
Marie Borýsková, matka
a ostatní příbuzní v USA, Kanadě
a v České republice

Upřímná vzpomínka

Bůh je láska.

*Dne 27.ledna 2013 uplyne deset let,
kdy náhle odešel na věčnost*

Vytautas Vanagas

*Děkujeme všem, kdo si na něj
v modlitbě vzpomenou.*

Mši svatou za spásu jeho duše
budeme obětovat 27.ledna 2013 v 10.30 dopoledne
v kostele České misie v Brookfieldu.

Za všechny příbuzné, známé a přátele
v USA, v České republice a v Litvě

Marie Vanagas Jakubec
Ing. Jiří Jakubec

Vděčná vzpomínka

Eduard Fusek

zemřel 31.ledna 1996 ve věku skoro 95 let

Zasloužil se jako hlavní organizátor českého společenského a
katolického života ve Washingtonu D.C. v druhé polovině
20.století. Přišel s nápadem postavit Českou kapli v hlavním
americkém katolickém kostele - Svatyni Neposkvrněného Početí
Panny Marie, a celý svůj plán na celostátní sbírku a realizaci
stavby spolu se svým kolektivem velmi úspěšně uskutečnil.

Dříve pracoval jako technický ředitel výstavby Svatyně
Neposkvrněného Početí Panny Marie. V Československu byl
poslancem za ČSL a místopředsedou Živnostensko-obchodního
výboru Ústavodárného národního shromáždění v posledním
svobodně a demokraticky zvoleném parlamentu. Pocházel z 12
děti a chudých poměrů z Valašských Klobouk na severní Moravě.

*Vzpomeňte s námi v modlitbě a rozjímání na tohoto vzácného
a pokorného katolíka se zanícením pro Boží službu
a obecný zájem. V pravdě života Bohu, Vlasti a Národu.*

Za celou katolickou komunitu ve Washingtonu D.C.
Jaroslava a Josef Zolmanovi

Srdečně zveme všechny členy na
VÝROČNÍ SCHŮZI
ČESKÉ MISIE

Schůze se bude konat
 v sobotu 26. ledna 2013
 v 7.45 večer (po mši svaté)
 v klubu České misie
 9415 Rochester Ave.
 Brookfield, IL 60513

Bude podána zpráva o činnosti misie za rok 2012.
 Finanční zpráva o hospodaření misie za rok 2012.
 Uskuteční se volby nové Misijní rady pro rok 2013.
 Bude předložen plán činnosti na rok 2013.

Těšíme se na Vaši hojnou účast.

Mons. Dušan Hladík, president
 a Rada České misie

HLASY NÁRODA

Máte již zaplacenou předplatné na rok 2013?

**Vpravo nahoře na nálepce s Vaší adresou
 je měsíc a rok, kdy Vám předplatné končí**

USA na rok – osobní odběr v kostele: 30.00 USD

USA na rok – poštou 1.třída: 40.00 USD

Kanada na rok letecky: 40.00 USD

(prosíme z Kanady posílejte šeky v US dolarech)

Ostatní cizina na rok letecky: 55.00 USD

Šeky pište pouze na: **Czech Mission**

Naše adresa:

**Hlasý národa,
 9415 Rochester Ave.,
 Brookfield, IL 60513**

Tel.:(708) 255 - 5117 Mobil: (708) 533 - 1050

Doporučte Hlasý národa svým známým!

**Prosíme dary na kostel i předplatné novin
 veškeré šeky pište na CZECH MISSION**

Česká misie Vás srdečně zve na

MAŠKARNÍ BÁL

v Klubu České misie

9415 Rochester Ave. Brookfield, IL 60513

v sobotu 9. února 2013 od 8.00 hodin večer

K tanci a poslechu hraje

Skupina ROLAND

Soutěž o nejlepší masky

Bohaté občerstvení a hojnost nápojů

Jako specialita bude opět srnčí na smetaně

Vstup: Masky \$ 10,- Ostatní \$ 12,-

Mládež do 18 let zdarma

Mohou se zúčastnit i děti v doprovodu rodičů

Bližší informace podá:

Mons. Dušan Hladík Telefon: (708) 255 - 5117 Mobil: (708) 533 - 1050

Jak mluvit o d'áblu a andělech?

Ďáblové a andělé tvoří součást kultury mnoha způsobů. Děti se s nimi setkávají v řadě televizních filmů, v historkách vyprávěných dospělými, na vitrážích a obrazech v kostele. A pak v hodinách náboženství: také Ježíš se často potýká s démony. Je tedy logické, že děti se o toto téma zajímají: Je ďábel silný jako Bůh? Je možné být posedlý démonem? Ty věříš v anděly?

Je příznačné pozorovat, jak dnes mnoho lidí věří, že jejich život je, ovlivněn okultními silami. Obchodníci s horoskopy, amulety a okultním uměním mají zlaté časy. Černý a šklebící se ďábel zobrazený takto v mnoha televizních seriálech, se může objevit v těžkých snech mnoha dětí.

Jak tedy o nich mluvit?

Především uklidňovat. Je dobře, když v situacích, kdy děti slyší o hrozných a děsivých věcech, jsou s nimi dospělí. Tímto způsobem dokážou pozitivně a bez přílišné dramatickosti včlenit hrůzu a strach do obecného rámce existence. Toto jsou skutečnosti, se kterými se děti musí setkat, možná v symbolické formě, zatímco se nacházejí v prostředí známém, klidném a bezpečném, na klíně někoho silného, kdo je schopen je bránit a zachránit.

Vrátit d'ábla na jeho místo. Když se dítě ptá: „Existuje ďábel?“ je nezbytně nutné mu odpovědět jasně, v souladu s vírou. Dítě se neuklidní, pokud mu budeme něco nahlávat, protože každé dítě má šestý smysl pro faleš, a lež jen zvětší jeho strach. Každopádně, nelze nikdy hovořit o d'áblu, bez zdůraznění jeho naprosté podřízenosti Bohu. Nejsou to dvě rovnocenné skutečnosti! Je to vždy Bůh, kdo vítězí, protože jeho síla nemá srovnání. Je obtížné, aby dítě tuto pravdu přijalo, protože obvykle má téměř jistotu, že dobrota je slabší než špatnost.

Dítě samo ví, že ve škole vždy vítězí násilní a zákeřní.

Postavit se tváří v tvář tajemství svobody. Velmi užitečné je mluvit o andělech. To jsou bytosti srovnatelné s ďáblem. Ďábel a andělé byli stvořeni Bohem společně. Ďábel si vybral zlo, když Bůh ve své dobrotě a úctě nechal andělům možnost volby. Pokud se dítě ptá, proč Bůh dovolil, aby si anděl vybral zlo jen kvůli tomu, aby podrazil Boha, je třeba odpovědět, že pro Boha má svoboda nesmírnou důležitost, protože Bůh miluje své tvory, a pokud někdo miluje, vždy respektuje svobodu druhého. Jinak druhý není, bytostí milovanou, ale otrokem. Bůh nechtěl udělat z andělů otroky, protože nechtěl z lidských bytostí udělat už naprogramované roboty bez jakékoli svobody volby. Proto existují i lidé, kteří páchají zlo.

Silnější než ďábel. Je důležité vysvětlit dětem, že nejsou vůči d'áblu bezbranní. Ďábel, budí dojem, že je strašlivý, ale ve skutečnosti má strach z mnoha věcí. Nesnáší pravdu, pokoru, harmonii, lásku, důvěru v Boha, modlitbu, Pannu Marii a svaté. V evangeliu, Ježíš vždy poráží démona. Je třeba naučit děti, že ďábel má hrůzu z vzývání Ježíše, a že mohou použít formuli jako: „Ve jménu Ježíše Krista ti nařizuji nech mě na pokoji“ doprovázenou širokým a pomalým znamením kříže.

Duchovní spojenectví. A když se děti ptají na anděly? Za prvé je třeba odpovědět, že andělé jsou přítomni v Bibli a mají jména a dokonce příjmení, jako Michael, Gabriel, Rafael, stejně jako cherubíni a serafíni. Víra v anděla strážného je prastarou tradicí a perfektně logickou, protože pramení z nekonečné dobroty Boží. Samotný Ježíš říká: „Mějte se na pozoru, abyste nepohrdali ani jedním z těchto maličkých. Pravím vám, že jejich andělé v nebi neustále vidí tvář mého Otce, který je v nebi.“ (Mt 18,10) Modlit se s dítětem každý večer modlitbu „Anděle Boží, strážce můj“ znamená nejen darovat mu klidnou noc, ale vnuknout mu formu duchovní jistoty pro celý život.

Pociťovat vedle sebe přítomnost anděla, podporuje volbu, dobra, důvěru, vyrovnanost a klidnou lásku k druhým.

Zůstat pány duše. Je důležité se varovat toho, aby děti myslely, že jsou jen zvláštní hračkou v moci neviditelných sil, které je mohou přivést ke zlu nebo k dobru. Křesťané, i ti nejmenší, jsou „dětmi vzkříšení“ a mocností zla byly přemoženy. Duchové zla nás mohou ovlivňovat pouze tehdy, pokud jim necháme otevřenou bránu naší duše. Bůh nás nechává svobodnými, abychom si vybrali, protože to je naše základní důstojnost, ale Ježíš nás naučil, jaká je jistá cesta, abychom se neztratili uprostřed úkladů světa, v kterém Zlý pokračuje v uplatňování své pokušitelské moci.

Proto je nezbytné pozorně bdít nad tím, co vchází do naší duše. Abychom neutralizovali škodlivé prvky, církev nám nabízí množství protijedů: modlitbu, eucharistii, Bibli a společnost osob, které si vybraly Boží cestu následování Ježíše. A nesmíme také zapomenat na prastarou modlitbu: „Anděle Boží, který jsi můj strážce, osvěcuj a ochraňuj mě na mé cestě. Amen.“

Bruno Ferrero,
Salesiánský magazín 5/2012

Boží Moudrost přichází

Misionáři Cyril a Metoděj - světci (teologové) a vědci (filologové)

Nebylo snadné pro vzdělané byzantské misionáře jít apoštolsky působit na Velkou Moravu a vědět, že její obyvatelé jsou vlastně ještě negramotní. Bylo nutno je alfabetizovat, sestavit jim písmo a stanovit i zásady gramatiky a větné skladby. Jiné národy měly pro christianisaci lepší podmínky. Východ Evropy přijímal křesťanství z řeckého kulturního prostředí, západ z latinského. Projevy duchovně vzdělávaných národů snáze postupně přecházely do společensko-mravních vztahů, ale i do řeči a písemných projevů. Pozvání ke Slovanům, zásadu důležitosti, srozumitelnosti, ale i nutnosti evangelizace však chápali učení bratři Konstantin a Metoděj jako své životní poslání a úkol.

Hovorovou řeč Slovanů znali z makedonského dialektu obyvatel krajiny blízké rodné Soluně. Avšak problematickým se jevílo přepsání této mluvené řeči do písemného podání již existujících abeced, které nebyly schopny pracovat se slovanskými hláskami. Bylo nutno metodicky i melodicky vytvořit, především pro budoucí žáky a spoupravníky novou abecedu s novými typy písmenek - hlaholici. A stejně tak ustálit v ní nové náboženské výrazy pro nové učení. Již v době přípravy na misi Konstantin ještě doma přeložil evangelní perikopy, úryvky z evangelií, které se každoročně předčítaly o jednotlivých nedělích a svátcích církevního roku. První slova svého překladu začíná úvodem z knihy Zjevení sv. Jana. Až po příchodu na Velkou Moravu spolu s bratrem přeložil celá čtyři evangelia, Skutky apoštolské a žaltář. Byly to základní knihy, které jim mohly umožnit systematickou výuku žáků - jazyk staroslověnský se tak stal jazykem spisovným a liturgickým.

To vše roku 880 v Římě přijal papež Jan VIII. a výsledky práce věrozvěstů schválil bulou „Industriae tuae“. Když po smrti bratra Konstantina - už řeholníka Cyrila, se Metoděj po svízelných cestách a útrapách vězení vrátil jako arcibiskup na Moravu, postaral se o překlad celé Bible, celého Pisma svatého s výjimkou knih Makabejských. Všechny tyto překlady jsou nejen zralým svatým dílem, ale dílem, které po všech stránkách budí úžas a uznání.

Univ. Prof. Dr. Miloš Weingart ve svém díle „Rukověť jazyka staroslověnského“ píše (26n): „Cyrilometodějský překlad je především skvělé dílo teologické učenosti a textové kritiky... Rozbor cyrilometodějského překladu ukazuje, že jeho tvůrci byli mužové hluboce zasvěcení do otázek dogmatických a do problémů textových. Takže i v místech abstraktního obsahu, kde záleželo na vystižení jemných a nesnadných odstínů významových, první slovanský překlad vítězí přesností a výstižností.

Cyrilometodějský překlad však vyniká i po stránce jazykové. Je až úžasně, zamysleme-li se, co znamenalo použití dialektu makedonského, selského a obchodního lidu bez vyšší kultury, zformovat tento venkovský dialekt tak, aby

Evangelium od Marka - Stránka z kodexu Zografského - Hlaholského čtveroevangelia z Leningradské knihovny, napsaného na přelomu 10. a 11. století v klášteře na hoře Athos.

obstál v úkolu nejodpovědnějším tehdejšího křesťana a v soutěži s jazykem řeckým, vybroušeným literární tradicí půldruhého tisíciletí. A přece - tato zkouška se podařila! Nenajdete tu nejasnosti ve stavbě věty; nenajdete anakolutů, které by prozrazovaly neobratný zápas o slovo, není tu otrockého slovosledu, který by nesměle sledoval za řeckým slovem proti přirozenému pořádku slovanskému; nemá tu mnoho graecismů, které by kalily slovanský jazykový charakter.

Nadto je tento cyrilometodějský překlad dílem velkého stylistického umění. Zejména to platí o evangeliích a žaltáři. Ten, kdo je do staroslověštiny překládal, dobře věděl, že jsou to texty určené k tomu, aby byly nahlas recitovány,

Můžeme se znovu těšit na sněhovou krásu

Výtvarníci z Čech přijedou opět na mezinárodní sochařskou soutěž
Snow Days Chicago 2013

Letošního ročníku mezinárodní sněhové sochařské soutěže se v parku před zábavním centrem Navy Pier v centru Chicaga koncem ledna zúčastní již podruhé tým z Čech ve složení: Pavel Špelda, Patrik Rosa a Marek Křišťák.

Setkání sochařů z celého světa pořádá město Chicago spolu s asociací SnowVisions již po páté. Před koncem roku se schází v Chicagu odborná porota, aby z velkého množství obdržených přihlášek vybrala 16 profesionálních mezinárodních týmů a zhruba stejný počet amatérských týmů z řad studentů škol státu Illinois.

Sochař Pavel Špelda u sochy nazvané „Antické torzo“
na výstavě v Portugalsku

„Stars observers“ – návrh pro letošní sněhovou sochu
do soutěže v Chicagu

Hlavními kritérii k účasti v této soutěži je předložený výtvarný návrh a dosavadní umělecká činnost. Pro letošní soutěž předložil Pavel Špelda návrh s názvem „Stars observers“, který představuje dvě postavy vyhlížející štěstí. Filozofií tohoto návrhu je, že člověk často v touze po nalezení štěstí, si sám pro přílišné zahledění očekávaným směrem ani nevšimne, že mu štěstí leží třeba přímo u nohou. Štěstí je v návrhu znázorněno hvězdou... Tento nápad porotu oslovil a tak český tým obdržel opět po roce pozvání do Chicaga.

Pětatřicetiletý východočeský výtvarník Pavel Špelda se sochařskému umění věnuje více než 20 let. Jeho tvorbu jsme popisovali v Hlasech Národa 1/2012. K jeho nejznámějším dílům patří dřevěná plastika „Ukřižovaného“ pro Mezinárodní památník obětem 2. Světové války v Mostě, kterou vytvořil ve svých 19 letech, dále kopie Madony Bolesné pro poutní místo Mariánské Radčice, basreliéf Zvěstování Panně Marii pro kostel Brno - Žebětín, vše v životní velikosti a obzvláště si považuje navržení a zhotovení velmi rafinované Svatopavlovské biskupské berly pro Litoměřického biskupa Mons. Pavla Posáda. Výtvarník Pavel Špelda se specializuje na dřevo, kámen, sniž a led. Tyto materiály se používají též v sochařských soutěžích, na které je český výtvarník často zván a z mnohých přiváží též ocenění. Naposledy získal v Rumunsku pro Českou republiku 1. místo - Trofej Transylvánie. V kamenosochařském sympoziu v Mostě jeho třímetrová socha z hoříckého pískovce s názvem „Zahražanská Madona“ získala v loňském roce taktéž 1. místo. V současnosti je socha umístěna v areálu přesunutého mosteckého kostela.

Český tým se skládá z řemeslníků zastupujících několik specializovaných řemesel se zaměřením na výrobu a restaurování předmětů historické a výtvarné hodnoty prezentovaných v galeriích, reprezentačních budovách, kostelních interiérech, soukromých a sběratelských sbírkách. V USA tým neprezentuje pouze svou tvorbu a Českou republiku, ale též dvě přední České umělecké školy, kde se řemeslům vyučují.

Sochař Pavel Špelda vytesává z pískovce „Zahražanskou Madonu“

Konkrétně se jedná o Střední školu uměleckořemeslnou v Praze - Vysočanech, která výtvarníkům dala velmi kvalitní znalosti v oborech řezbářství, sochařství, pozlacování a připravila je tak na práci v soukromém podnikání, kterému se úspěšně věnují již 20 let.

Druhou školou je Uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku v Hradci Králové, která původně připravovala řemeslníky pro výrobu hudebních nástrojů Petrof a v současnosti po rozsáhlé modernizaci vychovává specialisty na stavbu hudebních nástrojů a též nábytkáře, řezbáře a designery.

Obě tyto školy si po právu získávají nejen v České Republice zasloužené uznání za výchovu a vedení mladých lidí v umělecké tvorbě.

Sněhové sochy budou vznikat z ohromných sněhových bloků přímo před zraky publika na volně přístupné ploše Navy Pier (Gateway Park) od 23.-26. ledna 10-19 hodin. V sobotu 26.1. od 11 do 16 hodin se může publikum zapojit do hodnocení soch a v 18 hodin bude vyhlášení celé soutěže. Celý český tým srdečně zve všechny zájemce z Chicaga a okolí, těšíme se na shledanou!

Webové stránky soutěže: www.snowvisions.com
Místo soutěže: Navy Pier (Gateway Park),
600 E. Grand Ave, Chicago, IL 60611

Detail sochy „Ukřižovaného Krista“ od Pavla Špeldy

Připravila PhDr. Marie Hladká,
kurátorka výtvarného díla Pavla Špeldy

Lebky na Podbrdu

Podbrdo je pahorek v Medjugorje, na kterém se 24. června 1981 začala zjevovat Panna Maria. Dnes je to místo nejen vyhledávané poutníky, ale zároveň místo úžasných milostí, které zde lidé od Boha dostávají. Vypráví o tom i následující příběh.

Valentina je dnes 29letá dívka z Ukrajiny, která se na první pohled neliší od ostatních děvčat. Její životní cesta je ale neobyčejná. Vyšla z ateistického prostředí vytvořeného tvrdým komunismem, který ovládal tuto zemi. Vyrůstala v materiální chudobě a duchovní prázdnotě. Jednoho dne vyhrála v americké loterii „zelenou kartu“ – povolení k práci a pobytu – a tak se jí naskytla možnost odejít do Spojených států amerických. Bylo jí tehdy 18 roků a doma pracovala jako kadeřnice. Když vše řádně uvážila, rozhodla se nakonec z Ukrajiny do Ameriky odejít. Začátky byly velmi tvrdé. Neuměla ani slovo anglicky, práce ji neuspokojovala a nitro jí ovládal pocit prázdnoty. Ptala se sama sebe, co má dělat. Bezděčně jako by se jí vkrádaly myšlenky Královny míru, která v jednom ze svých zjevení nabádá: „Zastav se na chvíli, zamysli se nad sebou a nad pomíjivostí svého pozemského života. Pak pomysli na věčnost a věčnou blaženost. Co chceš? Jakou cestu chceš nastoupit?“

V temnotě duše Valentiny najednou zableskla myšlenka, že je nožná jiná životní cesta. Pokusila se několika nejistými slovy obrátit k nebeskému Otci. K tomu se modlívala její ukrajinská babička, ale pro ni samotnou to byl někdo zcela neznámý. „Jestliže existuješ, jestli jsi Otec, ukaž se mi!“ Po této modlitbě se jí najednou v srdci rozhostil pokoj. Zrodila se její víra. Ta pak den ode dne rostla a na svátek svého patrona sv. Valentina se stala kato-ličkou.

Jednou Valentina potkala poutníky, kteří se vraceli z Medjugorje. Jejich svědectví v ní vzbudilo zájem a touhu se tam jet podívat. V roce 2007 se tam vydala a Panna Maria její srdce uchvátila tak, že se nakonec zcela odevzdala do jejích služeb. Jak se to stalo? Při modlitbě svatého růžence u sochy Zmrtvýchvstalého Krista pocítila, že jejím posláním bude obětovat

se za mládež z Ukrajiny. Boží Prozřetelnost ji dala najevo, že pro ni otvírá dveře a že je také otevře pro srdce mnoha lidí. Valentina v té chvíli našla své povolání. Naplněná radostí se pak vracela do hotelu. Cestou potkala neznámého muže, který ji z čista jasna oslovil: „Promiňte, prosím, možná se vám bude zdát pošetilé, co vám chci povědět, ale já cítím, že jste povolána, abyste mladé lidi své rodné země přivedla sem ke Gospě (chorvatské jméno pro Pannu Marii). Proto jsem vás vyhledal, abych vám řekl, že bych chtěl sponzorovat tuto vaši misi.“ Valentina nemohla uvěřit svým vlastním uším. Teprve před několika okamžiky se u Zmrtvýchvstalého Krista zasvětila této myšlence... A tak poslušně odešla do své rodné vlasti, aby započala svou práci.

První pouť zorganizovala Valentina ze svého rodiště v roce 2008. Zúčastnili se jí všichni mladí z té farnosti. Její čisté srdce, její mládí a odhodlání a zvláště posvěcení Ducha Svatého, jež na ní spočívalo, otevřelo srdce mnoha lidí. Valentina v té době sama věnovala hodně času modlitbě a také se začala zajímat o ubohé a potřebné lidi a začala jim pomáhat. Bůh ji vedl do nemocnic mezi ty nejubožejší, kde vedle tělesného strádání nalezla i nesmírnou morální bídu. Nemocní byli opuštěni. S pomocí Boží Prozřetelnosti (ona sama neměla peníze) začala zakládat hospice, kde nemocní na konci svého života mohou nalézt svou důstojnost. Velkou inspirací pro ni byla Matka Tereza. Nabídl potom některým ateistickým lékařům, aby s ní jeli do Medjugorje.

Tak se v červnu 2011 do Medjugorje vypravilo 50 poutníků - lékařů - všichni byli ateisté. Navíc všichni tito lékaři schvalovali potraty. Valentina se za ně vroucně modlila k Panně Marii a Gospa, která zve všechny své děti - ano všechny - aby přišly pod její mateřský plášť, učinila něco skutečně podivuhodného. Celá skupina lékařů vystoupila na Podbrdo (Pahorek Zjevení). Valentina pro tuto příležitost, vedena vnitřním hlasem, připravila jejich zasvěcení se Neposkvrněnému Srdci Panny Marie. Mezi lékaři byla také jedna asi šedesátiletá gynekoložka. I ona se zasvětila s ostatními.

Večer tato lékařka svolala celou jejich skupinu, že jim chce říci něco velmi důležitého. Přestože ona sama byla nejdůležitější osobou v jejich nemocnici, najednou měla hrdlo stažené a jen s velkou námahou začala mluvit: „Když jsem vystoupila na Podbrdo, všechno se mi před očima změnilo. Kameny zmizely. Podbrdo bylo najednou pokryto kostmi a lebkami všech dětí, které jsem za čtyřicet roků, co dělám potraty, zprovodila ze světa. Pohleďte na tyto ruce (a roztáhla své ruce), to jsou ruce, které usmrtily celé město.“ Rozplakala se a spolu s ní i všichni lidé v místnosti. Všichni přítomní, kteří do té doby schvalovali potraty, byli vnitřně zasaženi a rozhodli se zkoncovat s touto zhoubnou činností a nastoupit cestu služebníků Božích.

Valentina pokračuje ve své bohumilé misi. Do dnešního dne ovlivnila na 400 gynekologů, kteří dělali potraty. 29. srpna 2012 opět 50 těchto lékařů přivedla do Medjugorje. Valentina však nikdy nechce, aby tito lékaři platili cestovné, protože nechce, aby se na pouť používaly peníze získané za prolitou nevinou krev. Jak to tedy dělá? Pokaždé je to náročná výzva, avšak peníze přijdou ve chvíli, kdy je potřeba financovat pouť pro lékaře. A jaký je výsledek? - Již několik nemocnic přestalo provádět potraty a eutanazii. Valentina a všichni, kdo ji podporují, mají společný cíl: očistit všechny nemocnice Ukrajiny od těchto smrtelných praktik a získat pro Ukrajinu Boží požehnání. Chce vrátit lékařům důstojnost jejich povolání. Dnes mnohé ruce, které dříve zabíjely nevinné, jsou proměněny a nebe je užívá, aby chránily a podporovaly život.

Málokdo viděl v Medjugorje zázrak točícího se slunce, ale zde popsany zázrak může vidět celý svět. Valentina je přesvědčena, že tato řeka milosti nezůstane omezena pouze na Ukrajinu. Modleme se za ni a její přátele, aby byli pod Boží ochranou a prosme za všechny národy, aby získaly milost vroucího nadšení a živé víry k budování Božího království na zemi.

*Podle „Children of Medjugorje“
www.childrenofmedjugorje.com
Připravil Karel J. Chrobák*

MLADÝM

Jsem Život

Život se vydal na pouť celým světem. Jednou přišel k chýši jakéhosi chudého muže. Zaklepal a vešel dovnitř. Muž měl oteklé všechny klouby, takže se sotva mohl pohnout. „Kdo jsi?“ zeptal se muž. „Jsem Život.“ „Když jsi Život, to bys mě mohl uzdravit.“ „Chtěl bych tě uzdravit,“ řekl Život. „Ale pak asi brzy na mne i na svoji nemoc zapomeš.“ „Nikdy na tebe nezapomenu!“ zvolal muž. „Dobře, tak tedy buď zdrav, ale já přijdu za sedm let znovu.“ Život posypal nemocného popelem. Sotva se ho popel dotkl, byl nemocný uzdraven. Pak šel Život dál, dál do světa.

A přišel k jednomu slepci. „Kdo jsi?“ ptal se slepec. „Jsem Život.“ „Ach, tak ty jsi Život,“ zaradoval se slepec. „To bys mohl mým očím navrátit zrak!“ „Chtěl bych to udělat. Ale ty pak asi brzy na mne i na svoji slepotu zapomeš.“ „Na to určitě nikdy nezapomenu,“ slíboval slepec. „Dobrá, uvidíme, jak to bude, až přijdu za sedm let.“ Život posypal oči slepce popelem a ten začal opět vidět.

Po sedmi letech se Život vrátil. Vzal na sebe podobu slepce a zaklepal na dveře člověka, který byl dříve slepý. „Nech mě tu přenocovat!“ prosil Život. „Co tě napadá!“ křičel ten muž na Život. „Klid se k čertu!“

„Vidíš,“ řekl Život. „Před sedmi lety jsi byl sám slepý. Slíbil jsi mi, že na svou slepotu a na mne nikdy nezapomeš. Ted' mě ale vykazuješ ze svého domu.“ A tak vzal Život opět popel a posypal oči nevďěčníka. Muž opět oslepl a Život se vydal dál.

Proměnil se v muže, který měl oteklé klouby, takže se sotva mohl hýbat. „Mohl bych u tebe přenocovat?“ ptal se Život muže, kterého před sedmi lety uzdravil. „Ale ovšem! Jen pojď dál. Jistě pro tebe nějaké místo najdeme.“

Posaď se, nejdříve ti připravím něco k jídlu. Vím, jak ti je. I já jsem kdysi měl takovou chorobu. Ale Život, který šel kolem, mě uzdravil. Tehdy mi Život řekl, že za sedm let zase přijde. Počkej u mě, dokud nepřijde, třeba tě Život také uzdraví.“

„Já jsem Život. Ty jsi byl jediný z těch, který na svou nemoc a na mne nezapomněl. Už zůstaneš navždy zdravý. Kdo přeje štěstí i jiným, bude šťastný navždy.“

(Z časopisu Duha, 1999/12)

Ježíš říká: „Já jsem cesta, pravda a život...“

(Jan 14, 6)

Neobyčejné příběhy Ondřeje Dunara (1)

Milí přátelé. Trávím podzim svého života ve Wisconsinu ve Spojených Státech Amerických a listuji svými paměťmi, které jsem po mnoho let zaznamenával, abych tak přiblížil svůj neobyčejný životní příběh členům své rodiny a přátelům a nyní se s ním chci podělit i s vámi, čtenáři Hlasů národa.

Pocházím z velmi chudobné slovenské rodiny, v útlém dětství jsem zažil nesmírnou bídu, posléze jsem vyrůstal u své matky ve Vídni, jako mladý kluk jsem byl členem pašeráckého gangu, pak jsem si založil rodinu, ale po nástupu socialismu v Československu jsem byl zatčen a odsouzen a odpracoval si v různých věznicích, táborech a hlavně „na uranu“ mnoho let, mezi tím jsem o svou rodinu přišel, ale nakonec jsem se ujal rodiny po svém bratru a dostal se do svobodného světa. Začneme však po pořádku.

Moje milovaná babička usnula

Začnu svou životní historii krátkým představením naší rodiny. Ta pochází ze Záhoří, kraje pod západními svahy Malých Karpat, který zasahuje až k hranici mezi Slovenskem a Moravou. Naším okresním městem byla Senica. Tatínek, který se jmenoval stejně jako já – Ondřej se narodil ve Velkých Levárech v chudé dělnické rodině, maminka pocházela z obce Zavod z rodiny drobného zemědělce a jmenovala se Jozefína po dědečkovi příjmením Rapčany. Když si ji tatínek bral, měla nemanželské dítě, malou Jozefinku, která se narodila v roce 1924. Za rok po svatbě rodičů se 1926 narodil můj nestarší bratr František, za dva roky po něm bratr Jan potom v roce 1931 jsem se narodil já a za rok po mě nejmladší sestra Helena. Žili jsme všichni na malém hospodářství rodičů mé matky. Majetek to byl skutečně velmi malý, nicméně úrodné políčko a domácí zvířata byly schopné rodinu uživit.

Dokud držel v rukou otěže hospodářství dědeček, bylo rodině dobře. Měli jsme krávy, kozy a prasátka, po dvoře běhaly slepice, husy a kačeny, bývalo též i plno králíků. Všeho bylo dostatek. Po smrti dědečka však začalo hospodářství upadat. Můj otec k tomu všemu neměl vztah, a když onemocněla i babička, matka sama na všechno nestačila. Otec byl vůči rodině zcela nezodpovědný a k hospodaření lhostejný. Pole zanedbával, začal postupně prodávat majetek, dům začal chátrat a nakonec se i dvůr zcela vyprázdnil a ztichl a poslední, kdo na něm zůstal, byl náš věrný pes. Dům se začal rozpadávat, protože nebylo peněz na opravu, do střechy teklo ze všech stran, omítka opadávala, když nebylo na zaplacení daní, muselo se nakonec prodat i pole. Rodina začala trpět nouzí a často i hladem. Otec byl nucen si hledat práci, aby nás uživil. Byla to pouze práce sezonní přes léto, kdy v místním dřevoprůmyslu kácel v lese stromy.

Z doby útlého dětství nemám mnoho vzpomínek. Malé dítě si snad jen uvědomí laskavou náruč matky nebo nějaké slovo otce. Co mě však v mysli utkvělo nejvíce, byla moje babička. Od chvíle, kdy jsem začal dělat první krůčky mě hlídala a na

druhé straně jsem se já stal jejím pomocníkem. Co si pamatuji, tak babička stále ležela na lůžku. Byla již tehdy velmi nemocná a prakticky nebyla schopná vstát z postele. Já jsem tehdy nechápal o co jde. Naopak, když mě babička vzala k sobě do postele a přitulila mě k sobě, měl jsem velkou radost a bylo mně dobře. Když jsem viděl, jak jí padají z očí velké slzy, nechápal jsem, proč babička pláče. Byl jsem pro babičku velkým pomocníkem. Nosil jsem jí do postele různé věci a měl jsem radost, že ji mohu posloužit a vždy jsem jí podal všechno, co si poručila.

Jednoho dne jsem však babičku v posteli nenašel. Všude jsem ji hledal, ale nikde nebyla. Když maminka viděla, že hledám babičku, vzala mě do náruče a odnesla mě do sousední místnosti. Tam ležela babička, ale už v rakvi. Matka mi řekla, že babička odešla do nebička a že se k nám už nikdy nevrátí. Nechápal jsem, proč maminka říká, že babička odešla do nebička, když tam jen spala v „nové posteli“. Maminka mě vzala pryč a já už jsem babičku nikdy neviděl. Každý den jsem na ni myslel a hledal ji, ale nikde nebyla. Tak jsem se musel se svou milovanou babičkou navždy rozloučit.

Bída, nic než bída

Má rodná obec Zavod byla tenkrát skutečně zapomenutou slovenskou dědinou. V létě obklopená překrásnou krajinou s velikými horami a hlubokými lesy, v zimě se stávala velkým sněhem zavátým údolím, zcela odříznutým od okolního světa. Nežilo zde příliš mnoho obyvatel. Všichni se živili zemědělskou prací. Pár rodin mělo statky a vlastnilo pole, ostatní, nemajetní chudáci, u nich pracovali jako námezdní síla. Jiný zdroj obživy prakticky nebyl. Do města, kde byly továrny to bylo daleko, spojení žádné neexistovalo. Ve vsi se žilo velmi primitivním životem. Žádné technické vymoženosti v té době nebyly. Skrz dědinu vedla prашná cesta, vedle ní byl malý úzký potůček, kam stékala dešťová voda a především močůvka, která vytékala ze zemědělských usedlostí, a tak, zvláště v letním období, celá obec silně zapáchala.

Spojení se světem zajišťoval Obecní úřad. Ten zaměstnával člověka, kterému se tehdy říkalo konšel a ten vyhlášoval zprávy pro veškeré obyvatelstvo. Měl na ramenou buben, chodil po celé dědině a bubnoval, na určitém místě se zastavil, lidé vybíhali z domů na ulici a on jim oznamoval různé zprávy a vyhlášky. Pro nás děti, které jsme si hrály na ulici, byl příchod konšela vždy senzací a všichni jsme za ním běhali.

Naše rodina žila stále ve velké bídě. Otec i matka v této době jen tu a tam sehnali nějakou příležitostnou práci. Dělal se, co se dalo, otec přes léto pracoval v lese, matka chodila dřít k sedlákově. Nebylo na chleba, nebylo často co jíst, neměli jsme si co obléct, nebylo prádlo ani svrchní šaty, neměli jsme žádné boty na nohy. Také my děti jsme se musely přičiňovat, jak to jen šlo, abychom rodičům pomohly. Jozefína už nebyla malá. Bylo jí tehdy 14 let. Vzala nás, mladší sourozence, do přírody a

v lese a na loukách jsme sbírali léčivé byliny. Doma jsme to pak museli sušit a když bylo všechno dobře usušené, tak jsme to nosili do výkupního střediska, kde jsme za to dostali pár korun, a tak jsme rodině alespoň trochu finančně pomáhali, aby bylo na nějaký ten kousek jídla.

Když byla situace nejhorší a otec dlouhou dobu nemohl sehnat vůbec žádnou práci, začal doma vyrábět různé košíkářské věci, které jsme pak my děti chodily prodávat po domech. Otec byl v tomto směru velice zručný a dovedl udělat nejružnější druhy košů. Od velkých košů na brambory, přes koše na slepice a nejružnější menší košíky až po ošatky na chleba. Tehdy si lidé sami doma dělali chleba a v těch pletených ošatkách ho potom zanesli do obecní pekárny, kde se upekli. Kromě košů dělal otec také březová košťata na zametání dvorů. Úkolem nás dětí bylo shánět veškerý materiál na zhotovení všech těchto výrobků. Otec nám dal různé nářadí – krompáč, sekerku, pilku, lopatu, vidle, nůž, provazy a lana a my jsme museli jít ven a do lesů schnat vše potřebné. Kolem potoků a mokřin jsme ořezávali mladé vrbové proutě, často jsme se při tom brodili ve studené vodě. V lese jsme strhávali kůru ze stromů, osekávali březové větve, v borovém háji vykopávali kořeny borovic různé síly a velikosti. Krompáčem jsme to tahali ze země, potom pilkou řezali na určitou délku a doma to zase čistili a namáčeli do vody, aby dřevo bylo měkké a ohebné. Posledním úkolem pak bylo otcovy výrobky rozprodat.

Poslední záchrana – vojenská kasárna

Hlad často přinutí člověka přemýšlet a nakonec udělat všechno možné, aby si opatřil aspoň trochu jídla. Jeden takový doslova „husarský kousek“ se mi podařil jako šestiletému chlapci.

Jak jsem již vzpomenu, otcovy domácí výrobky bylo třeba někde prodat. Obvykle to měla na starosti má nejstarší sestra Jozefína a já jsem jí vydatně pomáhal. Naložili jsme si vždy na záda košů, košťat a dalších věcí, kolik jsme jen mohli unést a vydali se do sousedních dědin, kde jsme to brali dům od domu a zboží nabízeli. Nikdo ale tenkrát naše výrobky už nechtěl. Náš otec totiž nebyl sám, kdo koše dělal. Takových výrobců bylo tehdy spousta. Snažili se své zboží prodávat tak jako my a tak nakonec nebyl žádný odbyt.

Jednou se stalo, že jsme neprodali ani jediný kus. Byli už jsme unavení tím dlouhým chozením po vesnicích, košíky na ramenou nás tlačily, a tak jsme si sedli u cesty do příkopy, abychom si trochu odpočinuli. Byli jsme smutní, že se vracíme domů bez jediné koruny, říkali jsme si, co nám asi povi matka, když jsme nic neprodali a vracíme se domů s prázdnou. V tom mě napadla spásná myšlenka. Nedaleko odtud jsou vojenská kasárna. Tam mají vojáci chleba dost. Co kdybychom tam zašli a o něco poprosili. Třeba by nám dali. Když jsem tento svůj plán prozradil sestře, nebyla s ním vůbec nadšená. Ihned mně řekla, že ona tam nepůjde, že ona už je dospělá dívka, že jí je už 14 let a do kasáren mezi vojáky zkrátka nepůjde. Když chci, ať si tam jdu sám a ona na mě počká, až se vrátím. Tak jsem jí

řekl, že teda jdu sám, aby na mě počkala.

Rázně jsem vykročil směrem ke kasárnám. Velká, bíle orámovaná brána byla otevřená. Měl jsem z toho radost, ale najednou jsem uviděl, že na vránici stojí voják s puškou v ruce. To mě překvapilo a nevěděl jsem, co mám teď dělat. Byla ve mně malá dušička a v duchu jsem si říkal, co když mě zastaví a bude se mě ptát, proč jdu do kasáren. Neměl jsem ale moc času o tom přemýšlet a nakonec jsem se rozhodl a do velké brány jsem vpocho-do-val. Voják na mě jen udiveně zíral, kam si to ten prcek kráčí do kasáren, a nezmohl se ani na slovo. Jen mě stále sledoval, proč tam jdu. Když jsem došel doprostřed dvora, stálo tam několik vojáků, kteří se bavili mezi sebou. Zůstal jsem stát a rozhlížel se kolem. Jeden z vojáků ke mně hned přišel a zeptal se mě: „Chlapečku, co tady děláš? Tys zabloudil?“ Odpověděl jsem mu: „Ale ne, strýčku vojáku, já jsem nezabloudil, ale došel jsem sem za vámi, strýčku vojáku, já mám strašně hlad, mohl byste mně dát chleba?“ Voják se na mě udiveně podíval. Takovou otázku nečekal. Přistoupil ke mně ještě bliž a zeptal se: „A jak se jmenu-ješ?“ – „Prosím, já jsem Ondřej.“ A voják se ptal dál: „A kde je tvůj otec?“ – Prosím, můj otec je na vojně a maminka je doma a hlídá moje mladší sourozence a maminka nemá peníze, aby nám mohla koupit chleba.“ Voják mě vzal do náručí, dal mně pusku a zavolal druhého vojáka, kterému dal příkaz, aby šel do kuchyně a přinesl jeden velký pecen chleba. Voják se mě dál vyptával, kolik mám sourozenců a na moji matku. Všechno jsem mu řekl a také, že moje matka nemůže jít někam do práce, protože musí hlídat malé děti. Mezi tím jsem už viděl, jak druhý voják nese v ruce velký pecen chleba. Dal mi ho do rukou, já jsem velmi pěkně poděkoval a odcházel z kasáren ven. Vojáci se začali smát a říkali si mezi sebou, že ten kluk měl takovou odvalu a nebál se jít do kasáren. Když jsem zase přicházel k té velké bráně, opět tam stál na stráží ten voják. Když jsem kolem něho přecházel, tak zasalutoval a při tom se sám sobě smál. Zase jsem mu slušně poděkoval: „Děkuju vám, strýčku vojáku.“ A vyšel jsem na hlavní cestu za svou sestrou.

Jozefína už na mě netrpělivě čekala a byla celá užaslá, když uviděla, že nesu velký pecen chleba. Měla velkou radost a říkala si, tak přece nedojdeme domů s prázdnou. Sestra zabalila chleba do ubrousku a dala ho do jednoho z košů. Domluvili jsme se, že až přijdeme domů, že nic neřekneme, že jsme dostali chleba. Domů jsme došli velmi unavení a smutně jsme hlásili, že jsme nic neprodali. Matka vzala košíky, aby je schovala na příště. Když ale koše brala, zjistila, že jeden ten košík je nějak těžký. Podívá se dovnitř a vidí pecen chleba. Hned se začala vyptávat, co to má znamenat a kde jsme ten chleba koupili. Musel jsem s pravdou ven a začal jsem vypravovat, jak k tomu došlo, jak jsem šel do kasáren a prosil o chleba a taky, že jsem musel tomu vojákovi lhát, že je táta také na vojně, jinak že by mi asi ani ten chleba nedali. Rodiče mi to prominuli a všichni byli rádi, že máme doma po dlouhé době zase chleba.

V nové rodině

Velká bída a nedorozumění mezi mými rodiči vedly k tomu, že se naše rodina nakonec rozpadla. Výroba košíků

nestačila rodinu uživit. Matka stále víc naléhla na otce, aby si našel pořádnou práci, kde by měl stálý příjem. Otci se však do práce nechťelo. Vzájemné hádky vyvrcholily tím, že matka utekla z domu ke své sestře do Velkých Levár. Otec zůstal s námi dětmi sám a neměli jsme vůbec žádné prostředky ani na jídlo.

Nejhorší byla situace v zimě. Byli jsme nuceni i krást. Tajně jsme chodili k sedlákům a vykopávali brambory, které byly zakopané jako semeno na příští rok. Podobně jsme kradli i řepu cukrovku, kterou jsme si pak doma vařili, abychom aspoň něčím naplnili své hladové žaludky. Také jsme chodili do lesa, kde jsme do drátěných ok chytali zajíce. To bylo tehdy zakázané a trestné. Také jsme na polích chytali velké černé vrány. Nastražili jsme síť pod kterou jsme nasypali trochu zrní. Od sítě jsme měli nataženou dlouhou tenkou šňůru. Když přiletěly vrány, za šňůrku se zatáhlo, síť spadla a my jsme potom ptáky pochytali. Otec z nich vařil polévku.

Byl to velmi těžký život. Po čase se k nám zase vrátila matka a donutila otce, aby šel pracovat. Protože začala letní sezona, našel si opět práci v lese. My děti jsme zase chodily sbírat léčivé byliny a prodávaly je do výkupu a tak to měla rodina lehčí.

Jako děti jsme museli také chodit do školy. Neměli jsme to vůbec jednoduché. Neměli jsme si totiž ani co obléct, nebyly šaty ani boty. Ve škole jsme občas dostávali takzvané „mílo-dary“ což bylo obnošené šatstvo a někdy dokonce i boty. Také jsme si do školy museli nosit každý svůj hrneček a každý den jsme tam dostávali kávu, chleba, někdy i mléko nebo rohlíky. Pro chudobné děti to do školy nosili sedláci a pekaři. Spolužáci z bohatších rodin se nám chudákům vyhýbali a nechťeli si s námi hrát.

Trvalé spory mezi mými rodiči skončily tak, že se naše rodina definitivně rozpadla. Otec od nás odešel a později se s matkou rozvedl a našel si jinou ženu. Když nás otec opustil, vzala matka všechny moje sourozence a odvedla je pryč, nevěděl jsem kam. V našem domě jsem zůstal jen já sám. Nastěhovala se k nám jedna velmi chudá žena s malými dětmi. Moje matka mě u nich nechala, aby se o mě starali a sama také odešla, neznám kam. Tak jsem získal novou rodinu. Jedna z jejích dcer byla stejně stará jako já. Jmenovala se Terežka. Brzy jsme se spřátelili a byli jsme jeden druhému jako bratr a sestra. Společně jsme také chodili do školy, ale po čase jsme do školy přestali chodit, protože jsme neměli co na sebe a navíc jsme byli stále hladoví. Terežčina matka neměla peníze ani na šaty, ani na jídlo.

Často jsme s Terezkou chodili po domech žebrať. Postavili jsme se ke dveřím a společně jsme se modlili, aby nám lidé dali aspoň něco k jídlu. Někdy se nám stalo, a to právě u těch nejbohatších sedláků, že když jsme se modlili a prosili, aby nám něco dali, tak nám vynadali a vyhnali nás ven. U jiných rodin jsme dostali nějaké jídlo, někdy i upečený koláč. Co jsme mohli, nosili jsme domů, aby se také mladší sourozenci aspoň trochu najedli.

Terežčina matka byla opravdu velmi chudá žena. Neměli ani žádné zařízení. Nábytek sestával z jedné postele na spaní, stolu, několika židlí a z jedné skříně na prádlo. Malé děti ukládala na noc do šuplíků, které vytáhla ze skříně, já jsem spával v ložnici po rodičích, kde byla stará postel s několika dekami na přikrytí. Všude bylo plno blech a také vši. Koupat jsme se nemohli,

protože nebylo kde, pouze v letních měsících venku v potoce. S Terezkou jsme také každý den chodili do lesa na dříví, aby její matka mohla zatopit a něco uvařit. Ano, taková to byla bída. Můj život byl jedním velkým utrpením a jako malý chlapec jsem si sám nemohl pomoci, musel jsem to všechno vydržet. Terežčina matka měla dost starostí se svými dětmi a k tomu všemu jsem ji byl ještě já na obtíž.

Jak jsme sedlákovi ukradli na poli oběd

Jednou jsme zase šli do lesa na dříví. Vzali jsme s sebou ještě Terežčina mladšího bratra. Uprostřed lesa v nádherné přírodě jsme byli jako v jiném světě. Tam jsme na všechno zapomněli, tam z nás spadlo všechno trápení. Obyčejně jsme se pohybovali jen na kraji lesa, kde jsme sbírali suché větve popadané ze stromů. Hluběji do lesa jsme se báli.

Ten den jsme sbírali dřevo na straně lesa, kde měl velké pole jeden bohatý sedlák. Právě orať s párem svých krav a pomalu kráčel za svým pluhem. Napadlo mě, že ten sedlák bude mít s sebou nějaký oběd, aby nebyl celý den bez jídla a pití. Na kraji lesa také nechal stát vůz zakrytý velkou plachtou. Řekl jsem Terežce, že ten oběd musíme získat a poručil jsem jí, aby se s bratrem schovali v lese a já že půjdu pro ten oběd.

Musel jsem čekat, až sedlák dojde k lesu, obrátí spřežení a odejde na druhý konec pole. Podařilo se. Když byl sedlák se svými kravkami asi v polovině pole, obrácen ke mně zády, připlížil jsem se nepozorovaně k vozu, odkryl plachtu a pod ní jsem uviděl košík přikrytý ubrouskem. Popadl jsem celý košík, přehodil plachtu zpět na vůz a utíkal k lesu. Tam jsem chytil za ruku Terežku a ona zase svého bratra a tryskem jsme uháněli do hlubokého lesa. Když už jsme byli hodně daleko a měli jistotu, že nás nikdo neviděl, usadili jsme se v křoví a rozbalili košík, ve kterém bylo plno dobrého jídla. Byl tam velký kus chleba, kus uzené slaniny a škvarky, pečené koláče a konvička mléka. Vytáhl jsem nůž a všechno spravedlivě rozdělil, aby nikdo z nás tří nepřišel zkrátka. Pak jsme se pustili do oběda. Konvičku s mlékem jsme si podávali jeden druhému, aby se každý pořádně napil. Když jsme všechno snědli, vykopal jsem do země díru, rozšlapal košík a všechno, i ubrousek a konvičku jsem zahrabal do země a zahrnul jehličím a větvičkami, aby nezůstala ani ta nejmenší stopa. Potom jsme si svatosvatě slíbili, že to nikdo z nás nikomu neřekne, ani Terežčině matce. Všechno to zůstane našim velkým tajemstvím. Byl to oběd o jakém se nám dlouho ani nesnilo a říkali jsme si, že by to mohlo být i vícekrát. Rychle jsme nasbírali dříví, abychom se nevrátili domů s prázdnou a cestou jsme si radostí propěvovali.

Chudák sedlák, ten se asi divil, když si přišel sníst svůj oběd a pod plachtou na voze nic nebylo. Zůstal ten den na suchu a hladový. Zřejmě nikdy neobjasnil záhadu, kam se poděl jeho košík s jídlem. Já na toto dobrodružství nezapomenu do smrti. Mně i Terežce bylo tenkrát 7 roků a jejímu bratrovi byly tři.

Pokračování příště

Redakčně upraveno podle zápisků Ondřeje Dunara

Mast - Balzám - Nonat

Co to je Nonat

Již v minulém čísle Hlasů národa jsme krátce informovali o tom, že mast Nonat se vrací na trh. Dnes čtenářům přinášíme podrobnější informace. Mast, či balzám Nonat je pro některé známá věc, pro jiné je to velká neznámá. O co se jedná? Jde o mast, která se vyrábí od roku 1800 a těší se velké oblibě mezi českými obyvateli díky svým vše-léčivým účinkům.

Víc jak půl století se tato mast nevyráběla. Nyní ale znovu přichází na trh. Nonat se skládá pouze z přírodních složek a je možné ji využít při následujících problémech. Pomáhá při zacelování ran způsobených pořezáním kovem, sklem, nebo dřevem. Také je vhodné ji používat po bodnutí žihadla včelou, nebo když se do těla dostane jed jiného hmyzu. Léčí popáleniny, puchýře, vředy či jiné hnisavé záněty kůže a cysty. Přes noc je možné odstranit veškeré příznaky akné, kterým trpí především mladí lidé. Nonat slouží také ke změkčení oblastí kolem bolestivých zarůstání nehtů na nohou a umožňuje, tak jejich snadné odstranění. Snižuje otoky a léčí záněty. Pomáhá zmírňovat otravu krve způsobenou bodnou ránou, zmírňuje bolesti revma v kloubech a bolesti kloubů. Léčí otevřené a infikované rány, samozřejmě je možné Nonat využít i při mnoha dalších zdravotních problémech.

Historie Nonatu

Nonat má své kořeny v České republice. Přesný vzorec na výrobu byl do Ameriky převezen v roce 1899, kdy paní Marie Mastný Lieblinger emigrovala z ještě tehdejšího Rakousko - Uherska do Ameriky a usadila se v Ohiu a po té se přestěhovala do Californie. Formulí na výrobu získala od jednoho českého lékaře. A až do roku 1950 vyráběla Nonat a její neteř mast dodávala na trh. Nejčastějšími odběrateli Nonatu byli právě východoevropanští přistěhovalci, v žádné jejich lékárnice nechyběla alespoň jedna plechovka Nonatu.

Jméno Nonat vzniklo jako jakési odvození od slova Antonín (Anton), protože paní Lieblinger byla křesťanského vyznání a jejím oblíbeným světcem byl právě sv. Antonín.

V současnosti Todd Walsh a Alfred Nováček ve spolupráci s Johnem Rawsonem majitelem Flanders Pharmacy, Portland, obnovili vzorec na výrobu masti a začali ji vyrábět a chtějí ji představit široké veřejnosti. Jednak si mast můžete zakoupit online na webových stránkách <http://nonatsalve.com> nebo si ji můžete objednat poštou. Balné a doprava je zdarma. Nonat je dodáván v malých plechovkách.

Nyní je vzorec na výrobu masti vylepšen tak, že obsahuje povrchovou dezinfekci a antibakteriální účinné přísady. Jako léčivá mast, která obsahuje antibiotické prvky, tak že pomáhá léčit infekce, urychluje proces hojení a pomáhá úplně zacelit místa, kde se nacházely jizvy. Nejčastější využití má Nonat při léčení popálenin, odřenin, hnisavých zánětů, lze jej použít i na rozpraskané rty, jizvy a infikované a zarůstající nehty. Mast se nanese na postižené místo 1 až 3 krát denně. Dříve bylo potřeba mast před nanesením rozehřát a teprve potom nanést na postižené místo, dnes už tomu tak není, mast je vyráběna, tak aby mohla být rovnou aplikována na dané místo.

Mast NONAT se vrací

Tato populární hojivá mast podle české receptury Marie Mastný Lieblinger z roku 1899 nechyběla v lékárnice žádné z našich babiček. Hojí rány, záněty, bodnutí hmyzu, bolesti a jiné. Po 60 letech se opět vrací na trh.

**Dodává se v balení ¾ unce
a včetně S. & H. stojí \$ 12.49**

Bližší informace se dozvíte a objednat můžete na:

www.nonatsalve.com

nebo na adrese:

Alfred Nováček

3831 N.E. Wasco St., Portland, OR 97232

Telefon: 503 – 234 5594

Honoring Life's Complexity

In a lecture recently, I made the point that Jesus shocked people equally in both his capacity to thoroughly enjoy his life and in his capacity to renounce it and give it up. It was one and the same Jesus who, at a lavish supper with a woman at his feet bathing him in perfume and affection, could tell his uncomfortable hosts that he was thoroughly enjoying the moment without a trace of guilt and who could tell the same people that the deepest secret of life is to give it all up in self-sacrifice without a trace of thought for yourself.

After the lecture, a young man came up to me and questioned me about the first prong: How could Jesus give himself over to that kind of enjoyment and pleasure? My answer: Precisely because of the other part, his capacity to renounce. One relies on the other, like the two wings on an airplane. Jesus had a shocking capacity to enjoy life because he had an equally shocking capacity to give it up. That is also true of many other aspects of Jesus' life and ministry: He could condemn sin, but love the sinner; be fiercely loyal to his own, even as he shocked them in his love of those outside their circle; and he could walk in the greatest freedom anyone has ever known, even as he acknowledged that he did nothing on his own.

And that kind of complexity, that kind of capacity to hold near opposites together in a healthy tension, is one of the marks of greatness. Great people do exactly that. Let me offer some examples:

Dorothy Day, soon to be canonized a saint, stood out for exactly that reason: she carried both the non-negotiable Gospel-demand for social justice as well as the non-negotiable Gospel-demand for proper morals and proper religious practice. She was radical and pious. Usually we do not see the same person leading both the peace march and the rosary. Dorothy did both. Most of us can't. We can do one or the other.

Pierre Teilhard de Chardin's writings continue to inspire people across every type of divide for the same reason. He had the capacity to hold together, at one and the same time, two seemingly competing loves. He was born, he says, with two incurable loves and sensitivities: a love of God and a sense of the other world that he could never betray and an equal love for this physical world and its facticity and beauty. Both were undeniably real to him, both took his breath away, and he tried to live in a way so as to not betray

either of them, despite the tension this created in his life. It gave his writings a rare depth. Most other writing, secular or religious, honors only one of those poles to the denigration of the other.

We see the same kind of complexity in the writings of Therese of Lisieux. On the one hand, her focus is radically otherworldly, the vision of someone who sees this world as ephemeral, flimsy, and of little value. Yet, at the same time, she shows herself as almost unhealthily attached to the good things of this world, the love of family, of nature, of beauty. Therese could write eloquently about wanting to die and leave behind this shadowy film we call life and at the same time feel resentful if she wasn't receiving daily affirmations of love from her family. And she saw no contradiction here because there isn't any. Both are healthy, when they are held together.

St. Augustine offers another example. He wrote more than six thousand pages and, within those pages, he said things that have helped trigger anything from negative feelings about sex to forced religious conversions; but he also said things that laid the roots of most orthodox Western theology for the past seventeen hundred years. He was able to hold a lot of things in tension. Sadly, we are not his equal and instead pick and choose pieces of his thought to the detriment of his overall vision.

Carlo Carretto, the Italian spiritual writer who died recently, also stood out for his capacity to hold seemingly contrasting truths in tension. It is rare to see in the same person his particular combination of piety and iconoclasm, his fierce loyalty to the church and his strong criticism of it. For him, the two depended upon each other. One is healthy only because the other is also there.

Great minds and great persons properly honor complexity. Nowhere is this clearer than in Jesus. He carried all truth, in all its complexity. Unfortunately, we, his followers, are not up to the master. That's why there are hundreds of different Christian denominations today. That's also why there are liberals and conservatives both in our churches and our society. We find it easier to carry smaller pieces of the truth than to carry the tension of being loyal to its bigger picture. But simplicity and clarity aren't always our friends.

*By Fr. Ronald Rolheiser, OMI
The Observer, December 14, 2012*

Picturesque Regions of Ancestral Homeland

Eastern Bohemia

We have devoted great many recent issues of *Voices of the Nation* to the capital of the Czech Republic, namely Prague. Numerous books and periodicals have been written about this charming city and much can still be written about this "Mater Urbis" and "Caput Regni". At this time, however, we plan to focus our attention on the miscellaneous attractions of the geographic regions which make up the landlocked country once called Czechoslovakia.

The province of Bohemia contains five distinct regions with largely diversified topography, climate, agrarian or industrial economy, regional dialects and historic landmarks.

We are going to start with the region of East Bohemia whose alpine range of Krkonoše (Giant Mountains) includes the highest mountain in the republic, called Sněžka. Krkonoše range stretches along the Polish border for some 22 miles with the highest peaks in the north while on the south side the mountains slope down into numerous valleys. The Krkonoše National Park (KRNAP) was created in 1963, a recreation area of 130 square miles. It provides a habitat for many indigenous species of plants. Special care is taken these days of the spruce

forests, which in the past were getting damaged by environmental pollutions like acid rain and industrial waste.

There is, of course, a legendary spirit of the mountains, called Krakonoš or Rýbrcoul, the latter's name being derived from the German term for the mountain range, "Riesengebirge". Krakonoš, a bearded wild looking giant of a man has a reputation for punishing the arrogant and wicked inhabitants of his domain while rewarding the humble and impoverished folks who respect him and who protect the natural environment.

KRNAP attracts both local residents as well as thousands of foreign visitors who appreciate a network of clearly marked hiking trails, hundreds of chairlifts, challenging ski runs, snowboarding facilities and comfortable mountain chalets. At 5,256 feet, Sněžka is the highest peak in the Krkonoše range and in the entire Czech Republic. The summit can be reached by cablecar from Pec pod Sněžkou, the region's main ski resort. Špindlerův Mlýn, another main tourist center in Krkonoše, makes an excellent starting point for mountain forays. The earliest historic records of this mountain settlement date back to the 16th century. Studniční hora is the third highest peak in Bohemia. Its eastern and southern slopes are notorious for their frequent avalanches. Snow accumulation here may reach 16 feet. Mumlov Waterfall on the Mumlava River, even though only 26 feet high, is an attractive destination for a walk along the trail from the nearby ski resort of Harrachov. This little town is world famous for glass manufacturing established here in the 18th century. In the local church of Saint Wenceslas glass and ceramics are used to decorate its interior.

Jablonec nad Jizerou is renown for the production of colorful glass beads. The legendary American tale claims that the New York island of Manhattan was purchased from the local Indian tribe by the Dutch traders in exchange for glass beads made in this little town in eastern Bohemia. Vrchlabí, another small town in

Sněžka - the highest peak in Krkonoše

the foothills of the mountains has a Renaissance castle which was many times remodeled but among the list of owners we find the name of the infamous general Albrecht von Wallenstein (Valdštejn).

The varied environment of the Krkonoše region includes mountain forests profusely abundant with many varieties of mushrooms, practically a daily staple of local population, glacial basins, meadows, many rare plants and sub-Arctic peat moors.

Meandering rivers which crisscross the Krkonoše region include Labe (Elbe, the largest navigable river in Bohemia), Jizera and Úpa and many small tributaries. There is, to be sure, a highly reputable spa called Janské lázně, located in the southern portion of the Krkonoše region where the patients are treated in steam baths, saunas, whirlpools and peat moss baths for various ailments and assorted physical disorders.

Our next regional visit will take us to another colorful section of East Bohemia, well worth detailed scrutiny.

Tony Jandáček

Krakonoš - the giant ruler of the mountains

*Photo on back page:
Studniční hora in Krkonoše*

